

# Van Westplein naar **Lombokplein**

---

## Dromen en toekomstbeelden

*'Breng je droom, je toekomstbeeld van het nieuwe Lombokplein tot uiting'*

*Onder dit motto is eind 2003 de prijsvraag*

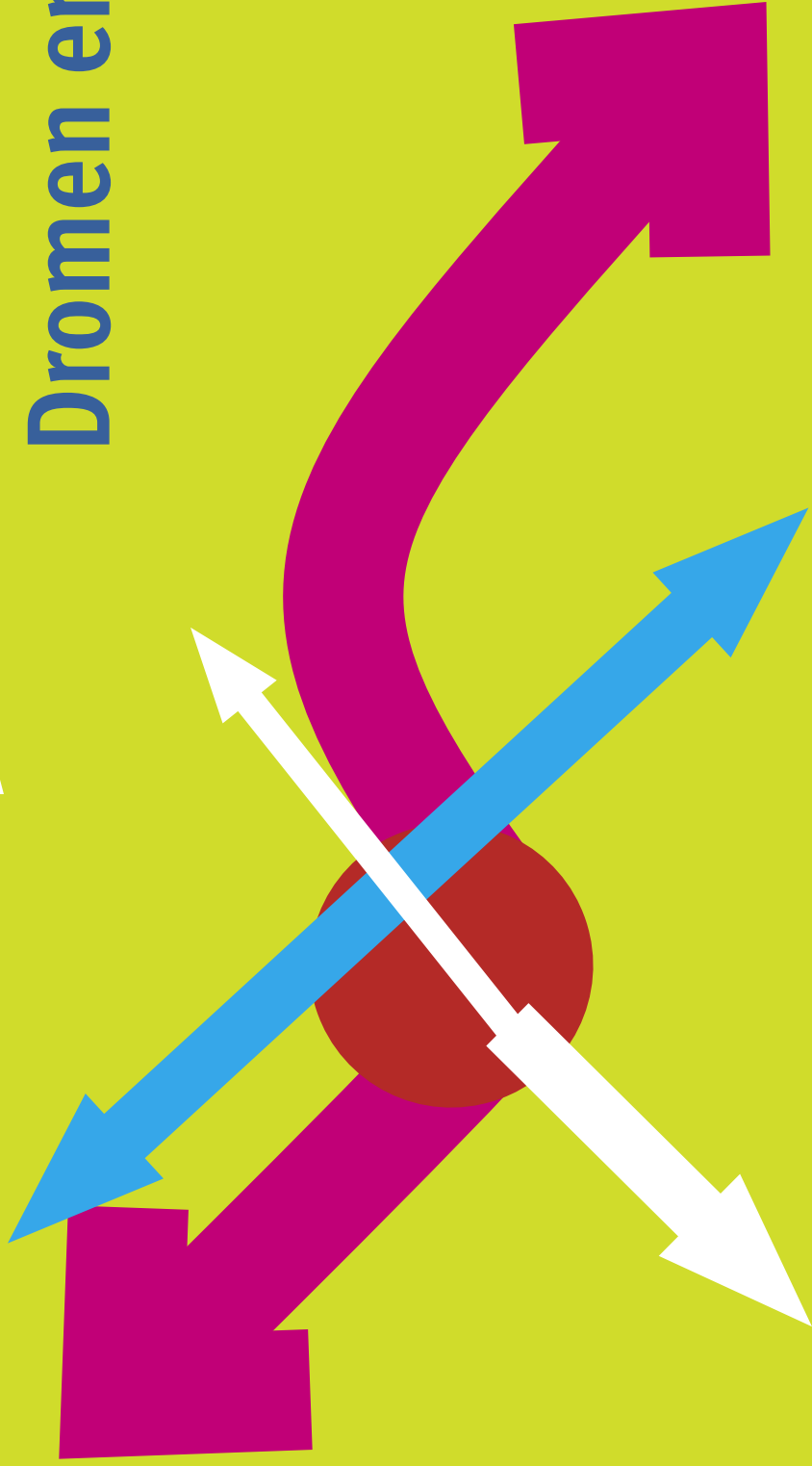
*'Van Westplein naar Lombokplein' uitgeschreven*

*door de Initiatiefgroep Bevaarbare Leidsche Rijn en*

*Lombox. De initiatiefgroep beijvert zich al jaren voor*

*een bevaarbare Leidsche Rijn en de aansluiting op*

*een herstelde Catharijnesingel.*





## **'Een droombeeld kan de toekomst gestalte geven'**

### **Woord van de juryvoorzitter**

*Een plein komt niet zo maar tot leven. Uiteindelijk wordt een plein door mensen gemaakt. Mensen die er met vreugde verkeren. Mensen die er komen om zich te ontspannen, andere mensen te ontmoeten, te winkelen, naar een markt te gaan of met andere doeleinden. Een plein leeft door gewemel van mensen. Daarbij is de maatvoering van groot belang. Wellicht is het Domplein te groot geworden toen de kerk in 1674 voor een belangrijk deel door een tornado wegwoei.*

*Het Lombokplein kan in potentie veel bieden tot een relatie met het water toe en dat kan een plein extra tot leven brengen. De Utrechter kent dat van het grachtenerf. Dat vormt in elk geval immers in de lente en de zomer een levend lint door de binnenstad.*

*Het ontwerp van een plein en denkbeelden over de inrichting behoren ook tot mensenwerk. Het is bijzonder verantwoordelijk want er komt daardoor een schepping tot stand, die mogelijkheden tot invulling geeft maar ook beperkingen betekent.*

*Door de prijsvraag heeft een aantal mensen zich in het bijzonder bezig gehouden met de schepping van het plein. Er is een aantal van 44 inzendingen op tafel gekomen en daardoor uitingen, die gezamenlijk een brede en veelkleurige waaier opleveren. De jury heeft een zware taak gehad. Er zijn zes prijzen toegekend waardoor de variëteit meer tot haar recht komt. Ik ben de leden dankbaar voor hun inzet. Het heeft hen veel inspanning gekost. Ik heb kunnen constateren, dat zij sterk als het ware in het onderwerp groeiden en het Lombokplein steeds meer voor een ieder ging leven.*

*De organisatoren van de prijsvraag verdienen zeker hulde. Het idee spreekt aan. Ik vertrouw er op dat dankzij de mogelijkheid van de publiekprijs het gegeven van het Lombokplein nog meer gemoederen in beweging brengt en losbrekend werkt. De initiatiefnemers en organisatoren zullen het meest dankbaar zijn indien de denkbeelden, die ontwikkeld zijn betreffende het Lombokplein inspirerend werken op de gedachtevorming voor de planning. De kernvraag is en blijft: hoe wordt een zo aansprekend en levendig mogelijk plein geschapen.*

*De jury werd omgeven door enkele getrouwe helpers. Ze stonden de jury met raad en daad bij. Zo werd de verslaggeving verzorgd door Giyanti Soekhoe, Arja Nobel was steeds vol zorg bezig alles goed te doen verlopen en ontwikkelde een ongekende vormdrift om binnen de tijd de prijsvraag met bijna alles erop en eraan in een publicatie vast te leggen. Guus Haest was steeds een vraagbaak en stimulator. Te veel hulp om op te noemen. Ik realiseer mij hierbij te kort te schieten. Namens de jury veel dank voor alle genoten bijstand.*

Beelaerts van Blokland



## Verbinding West

In de stationsplannen van het midden van de jaren '90 is het idee van het herstel van een bevaarbare Leidsche Rijn - na een wat aarzelend begin - serieus op de agenda gekomen. Daaraan heeft de studie 'Pleidooi voor een bevaarbare Leidsche Rijn' uit 1996 een waardevolle bijdrage geleverd. Tijdens de inspraak in 2002 op het recente Masterplan Stationsgebied heeft de initiatiefgroep een uitwerking van dit voorstel ingebracht. Met het manifest 'Verbinding West' is een visie gegeven op het Westplein, de nieuwe verbinding van Utrecht West met de binnenstad en het Smakkelaarsveld. Deze ideeën vonden bij de plannenmakers wederom gehoor en sluiten goed aan bij hun idee om tot een hoogwaardige 'stadscorridor' te komen.

In het Masterplan voor het stationsgebied gaat het verkeer van het Westplein straks via een tunnel onder een nieuw plein door: het Lombokplein. Ook wordt de Leidsche Rijn weer in ere hersteld, zodat je straks over en langs het water van Lombok naar het centrum kunt varen, lopen of fietsen. Dat is een prima maar ambitieus plan. Er zal nog veel water door de Leidsche Rijn gaan voor het echt zover is.

Op 11 december 2003 is het Masterplan Stationsgebied door de gemeenteraad van Utrecht goedgekeurd, met kanttekeningen en onder voorwaarden. Enkele belangrijke inhoudelijke uitspraken van de raad zijn: in beginsel geen bebouwing van het Smakkelaarsveld - van ons mag de nieuwe bibliotheek op het Westplein komen! - er moet meer stationsplein komen, als het financieel kan meer woningen in plaats van kantoren.

Ook heeft de gemeenteraad enkele uitspraken over de planning en het proces gedaan: haal de aanpak van het Westplein zoveel mogelijk naar voren (liever 2006 dan 2010 of later) en reserveer daarvoor alvast middelen ('eerst het zuur, dan het zoet'), organiseer een vorm van kwaliteitsbewaking op het hele plan en committeer Corio, NS en Jaarbeurs met dit plan.

## Het gebied

Het Westplein is nu nog een belangrijke verkeersader die een barrière vormt tussen de wijk Lombok en het centrum of het stationsgebied van Utrecht. Het plein is chaotisch, onveilig en onaangenaam door alle verkeersstromen en de omliggende gebouwen. Tussen de verkeersstroken staan circa 20 iepen. De bebouwing heeft niet de sfeer van Lombok en heeft ook niet de uitstraling van het gebied dat tegen het stadscentrum aanligt. Er is geen samenhang met de omgeving.

Het water van de Leidsche Rijn vormt een belangrijke visuele verbinding tussen het centrum en de westzijde van de stad (Lombok, Oog in Al, tot aan de wijk Leidsche Rijn). Dit wordt versterkt door de begeleidende wandel- en fietsroute, groenstrook en bomenrij. De spoorbaan vormt een grote barrière tussen de westzijde van de stad en het stadscentrum. Door de tunnels die onder het spoor doorgaan ontstaat een bundeling van verkeer, waarbij de Van Sijpesteijntunnel een belangrijke functie heeft omdat het water van de Leidsche Rijn en de langzaamverkeersroutes hier door gaan.



## ***Doel en vraagstelling prijsvraag***

Het toeval wil dat Lombok in mei 2004 uitgebreid viert dat de wijk 100 jaar bestaat. We willen niet alleen stilstaan bij 100 jaar geschiedenis, maar ook naar de toekomst van Lombok kijken. Dit is één van de aanleidingen om de prijsvraag te organiseren. Het is de bedoeling van de prijsvraag op een speelse manier onder een breed publiek de aandacht te vestigen op de toekomstige functie, invulling en vormgeving van het Westplein. Dit is tevens een goede manier om de interesse in en betrokkenheid bij de ontwikkeling van het stationsgebied te vergroten.

Om de drempel voor deelname zo laag mogelijk te maken, is de opdracht van de prijsvraag met opzet vrij en informeel gehouden. Er kan op allerlei manieren worden meegedaan: met een beschrijving, een kunstzinnige verbeelding, een doorwrocht stedenbouwkundig plan, foto's en beelden, een tekening, een verhaal of gedicht, een videoclip, een 3D-verbeelding, een architectonische uitwerking, een artist impression, een maquette, een kunstwerk of met een sketch of toneelstuk.

De inzendingen moeten bijdragen aan de meningsvorming over hoe het Lombokplein eruit moet gaan zien. Inzendingen dienen anderen te stimuleren om mee te gaan denken over de toekomstige invulling van het Lombokplein, daar ideeën voor aan te dragen en de gedachten en opvattingen te verrijken. De inzendingen kunnen gaan over de relatie met de omgeving, de sfeer en het gebruik, de functie(s) van het plein als openbare ruimte, de bebouwing van het plein, de stedenbouwkundige en architectonische vormgeving, ecologie en duurzaamheid, materiaalgebruik en kunst.

Er zijn aan de inzenders voor de prijsvraag enkele globale uitgangspunten meegegeven. Het gebied is concreet begrensd (zie het kaartje: tussen de Van Sijpesteijkade, de nieuwe kop van Lombok, het Park Plaza Hotel en de Vleutenseweg / Daalsetunnel). Verder zijn het Masterplan en het Ontwerp stedenbouwkundig plan van de gemeente Utrecht uitgangspunt, al ligt het leveren van kritisch commentaar daarop binnen de mogelijkheden van de prijsvraag.

De vraag is met ideeën en voorstellen voor het nieuwe Lombokplein te komen, die vormgeven aan een aantal wensen en mogelijke functies:

- pleinfunctie voor Lombok en omgeving: recreatie, verblijf, terrassen, markt, spelen
- een belangrijke verbinding tussen Lombok en het centrum en station (lopen, fietsen)
- verblijf aan en gebruik van het water van de Leidsche Rijn en de directe omgeving
- bebouwing die ruimte biedt aan: wonen, winkels, bedrijvigheid, voorzieningen, horeca.

## Deelnemers en inzendingen

Iedereen kan aan de prijsvraag meedoen. De deelnemers zijn dan ook op diverse manieren en in zeer uiteenlopende kringen geworven: van wijkbewoners via een huis-aan-huis-flyer tot scholen en instellingen, van wijknetwerken tot architecten, stedenbouwers en kunstenaars, via flyers, mailings, (vak) bladen en internet.

Deze werkwijze levert 44 boeiende inzendingen op, waarvan bijna driekwart uit Utrecht komt en de rest van buiten de stad. Opmerkelijk is ook dat maar liefst de helft van alle Utrechtse inzendingen uit Utrecht West komt (17x), met name uit Lombok en Oog in Al.

De aard en thematiek van de inzendingen loopt sterk uiteen. Er zitten kunstwerken bij - een schilderij, een beeld, follies, sculptures - maar ook een kijkdoos, een proefpleinmaquette, een etalagekubus, een fotocollage, een setje kaarten met gedichten, een Hundertwasser-manifest, een spel en twee brieven.

Een aantal inzendingen is van stedenbouwkundige, landschapskundige en/of architectonische aard. Er zijn negen maquettes ingezonden en ook veel panelen en/of digitale presentaties. Er zijn inzendingen die uitgaan van het huidige Masterplan en die het plein als openbare ruimte invullen. Er zijn ook inzendingen bij die een geheel eigen kijk op het nieuwe plein en de omgeving geven en - zoals was inbegrepen in de prijsvraag - het Masterplan expliciet bekritisieren.

De achtergrond van de inzenders is niet altijd precies bekend, maar vaak gaat het om een combinatie wijkbewoner / professional / kunstenaar. Het merendeel van de inzendingen komt van een-pitters of bureaus. Drie inzendingen komen van leerlingen van het ROC, het Regionaal Opleidingscentrum, dat in de wijk gevestigd is.

Deze bonte variëteit aan inzendingen maakt het voor de jury niet makkelijk. Wij zijn als organisatoren echter aangenaam verrast door de grote respons en betrokkenheid van veel inzenders. Ook zijn we opgetogen over de enorme ideeënrijkdom en pracht, die deze inzendingen samen bieden. Voor ons is de prijsvraag dan ook in alle opzichten zeer geslaagd.

Daarom hebben we ons ingespannen om een verzorgde tentoonstelling en een mooi boekje van alle inzendingen te maken. Daar kan en zal de komende jaren in de discussie en planvorming over het nieuwe Lombokplein zonder enige twijfel uit geput gaan worden. Ook brengen we de inzendingen onder de aandacht van de media en zorgen we voor publicatie via internet.



## Zes jury prijzen en een publieksprijs

De organisatie stelt vijf bescheiden prijzen beschikbaar: de hoofdprijs van € 1000 en vier categorieprijzen. Op elk criterium apart is een prijswinnaar gekozen: de meest originele, de meest toegankelijke, de meest bruikbare en de best verzorgde inzending.

De jury heeft op eigen initiatief - na overleg met de organisatie - nog twee andere prijzen voorgesteld, namelijk een aanmoedigingsprijs en een publieksprijs. De laatste prijswinnaar wordt uiteraard door het publiek en de bezoekers aan de tentoonstelling gekozen.

De premie op meedoen zit dus niet in een forse geldprijs of in de kans op uitvoering. Er wordt een beroep gedaan op de eigen gedrevenheid en de eigen profilering. Omdat de prijsvraag door particulieren georganiseerd wordt, kunnen de deelnemers aan hun inzending geen rechten ontlenen.

### Jury en beoordelingscriteria

De jury bestaat uit voorzitter en Oud-Commissaris van de Koningin in Utrecht Jhr Dr. P.A. C. Beelaerts van Blokland, Diet Rademaker van Wijkraad West, Ronald Löhr van Nieuw Engeland, Amalia Deekman van Saluti Stedelijk Adviesorgaan Interculturalisatie, Mascha van Damme van Architectuurcentrum Aorta, architect Erik Meulenbelt van de Vereniging Nieuw Utrecht en stedenbouwkundige Renzo Veenstra en landschapsdeskundige Mintske Sysma van VHP Stedenbouwkundigen+Architecten+Landschapsarchitecten te Rotterdam.

De jury beoordeelt de inzendingen op vier criteria:

- **Toegankelijkheid:** wordt het een toegankelijk plein, de verbinding met de omgeving (Lombok, stationsgebied / centrum); maar ook: is de inzending zelf makkelijk te begrijpen
- **Originaliteit:** is de inzending origineel, draagt die bij aan het verrijken van het denken over en de ideeën voor het toekomstige Lombokplein
- **Bruikbaarheid:** biedt de inzending (uitvoerbare) oplossingen die passen bij het gebied, bruikbare functies, relatie met het water, veiligheid, belevingswaarde
- **Presentatie:** de kwaliteit, verzorging, uitstraling en aantrekkelijkheid van de inzending zelf.



### 1 De winnaar van de hoofdprijs:

**'Lombok Beach, een heel eigen plein op een heel eigen plek'**

*Gert-Jan de Jong, ARC2 architectuurstudio*

De mededingers voor de hoofdprijs waren:

**'Lombokplein -stilstand en beweging'** van *Tanja van de Laan*

**De inzending** van *Charlotte Ernst*

**'De stad als kracht'** van *Job van Schuppen en Benny van der Plank*

**'Tapijt voor Lombok'** van *Frank Vonk*



### 2 De meest toegankelijke inzending:

**'De stad als kracht'**

*Job van Schuppen en Benny van der Plank*

### 3 De meest originele inzending:

**'Heart of darkness'**

*Marc Polman*

De mededingers voor deze prijs waren:

**'Lombok dag- en nachtmarkt'** van *Livina Tummers, Grontmij*

**De maquette** van *Sandra Beenen en Anne-Jo Visser*

**'Sporen'** van *Riek Westerhof en Fransje Booij*

**'16 Palmtrees'** van *Lars Veenboer*

**De schets** van *Kees Berger*





De jury heeft het om twee redenen niet makkelijk: door het open karakter en de grote variëteit aan inzendingen en door de eveneens gevarieerde samenstelling van de jury zelf. Dat maakt de drie jurybijeenkomsten - en niet te vergeten het tussentijdse mailverkeer - tot een levendige uitwisseling van meningen en argumenten.

De werkwijze van de jury is als volgt. Alle juryleden hebben eerst ieder voor zich de, met een inschrijfnummer anoniem gemaakte, inzendingen een rangorde gegeven: hun nummer 1 tot en met 5 voor de hoofdprijs en hun nummer 1 tot en met 3 voor de vier categorieprijsen. Vervolgens is er per prijs - te beginnen bij de hoofdprijs - frank en vrij gediscussieerd over de geselecteerde inzendingen. Na bespreking kwam de winnaar soms meteen duidelijk naar voren en moest soms een stemming de winnaar aanwijzen.

### **Mededingers en winnaars**

Voor elke prijs kwamen vrijwel steeds meerdere potentiële winnaars naar voren. Eigenlijk is alleen de prijs voor de meest toegankelijke inzending zonder veel discussie toegekend. Meestal worden de kandidaten door twee tot vier van de juryleden genoemd, maar vaak door evenveel juryleden ook niet. Omdat de meningen in de jury soms erg uiteenlopen en het elkaar op 'punten' weinig ontloopt, noemen we bij elke prijs ook steeds welke inzendingen meedongen. Soms was een inzending voor meerdere prijzen in de race, maar het uitgangspunt was dat een inzending maar één prijs kon winnen. Uiteindelijk zijn de volgende winnaars uit de beoordeling door de jury naar voren gekomen

#### **4 De meest bruikbare inzending:**

##### **'Proef Lombok'**

*Arda van Helsdingen, Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten*

De mededingers voor deze prijs waren:

**De inzending** van *Charlotte Ernst*

**'Lombokplein - wat is dat?'** van *J.M. Dalmeijer*

**De inzending** van *Michiel Schoonhoven*

**De inzending** van *Ton Algra en Jan Samson*



#### **5 De meest verzorgde inzending:**

##### **'Etalage Lombok'**

*Ronald van der Heide, Lisette Boonen, Marjanska Leeuwerik, Anneke Jepma, Pascalle Vonk-Minke, Jan Voskens en Anna Arov (special guest), Grontmij*

De mededingers voor deze prijs waren:

**Lombokplein - wat is dat?'** van *J.M. Dalmeijer*

**De maquette** van *Sandra Beenen en Anne-Jo Visser*

**'Ruimte voor Lombok'** van *Marco de Rover*



#### **6 De winnaar van de aanmoedigingsprijs:**

*De inzending* van *Charlotte Ernst*



*Deze publicatie toont alle inzendingen. Eerst komen de prijswinnaars aan bod, daarna volgen de overige inzendingen in willekeurige volgorde. Er wordt steeds de naam / namen van de inzender(s) aangegeven en een korte beschrijving van de inzending met één of enkele foto's. Waar deze beschikbaar zijn, worden oordelen van de jury geciteerd. Die staan steeds in cursief.*

## **Overzicht van de inzendingen**

- 1 Lombok Beach, Gert-Jan de Jong, ARC2 architectenstudio
- 2 De stad als kracht, Job van Schuppen en Benny van der Plank
- 3 Heart of Darkness, Marc Polman
- 4 Proef Lombok, Arda van Helsdingen, Copijn Tuin- en Landchapsarchitecten
- 5 Etalage Lombok, Ronald van der Heide e.a., Grontmij
- 6 Maquette en panelen, Charlotte Ernst, architect
- 7 De stadsoase, Guus Cladder, architect
- 8 Fotocollage, Digna van de Put
- 9 Maquette en twee detailtekeningen, Johan Valk
- 10 Het grote Plein van Spel en Verplaatsing, Bas van der Touw, CARGO d.i.c.
- 11 16 Palmtrees, Lars Veenboer, landschapsarchitect
- 12 Ruimte voor Lombok, Marco de Rover
- 13 Multiflex, Rob de Waard, Ivo Südmeier en Arnoud Janson, Nieuwland Advies
- 14 Lombok dag- en nachtmarkt, Livina Tummers, Grontmij
- 15 De kleur is niet het verschil, het verschil is de kleur, Sven E. Gutker de Geus
- 16 Schets, Kees Berger
- 17 Boekje met stedenbouwkundige schetsen, Christiaan Faber
- 18 Brief met advies, Dicky van Vostenbruggen-Verweij, VAC en WAC
- 19 Museum voor Islamitische Cultuur en Kunst MICK, Roger Alwart en Jan Roothart
- 20 Tapijt voor Lombok, Frank Vonk
- 21 Make Utrecht a greener City, Emma Stichting, Leonard Kater
- 22 Lombokplein - wat is dat?, J.M. Dalmeijer
- 23 Lijn in het plein, Hilke Floris en Ronald van der Heide, landschapsarchitecten
- 24 Maquette en schilderij voor beeld, Ilonka de Pree, kunstenaar
- 25 Lombok Wereld(s)plein, Yzette van Kooij
- 26 Maquette, Sandra Beenen en Anne-Jo Visser
- 27 Lombokplein, Daniëlle du Maine e.a., ROC Recreatie Utrecht
- 28 Lombokplein.....wÉreldplein, Mustafa Gormez e.a., ROC Recreatie Utrecht
- 29 CD-rom, Joost van der Waal
- 30 Lombokplein, verblijf voor groot en klein, Arja de Bes e.a., ROC Recreatie Utrecht
- 31 De poort van Lombok, Maarten van de Meer
- 32 Lombokplein - de poort van Utrecht, Team 31, Arcadis
- 33 De Box van Lombok, Wolbert van Dijk en Mirella Schout, stedenbouwkundig architecten
- 34 Beschrijving van een totaalvisie, Maarten Rigter
- 35 Een andere kijk op kunst, Saskia Spanjersberg en Katinka Pricken
- 36 Poster Hundertwasser-manifest, Yvette Evertse
- 37 Sporen, Riek Westerhof en Fransje Booi, kunstenaars
- 38 Lombok Colosseum, Diederik Luttmer
- 39 Lombokplein - stilstand en beweging, Tanja van de Laan
- 40 Envelop met ansichtkaarten, Yvonne van Rooij
- 41 Drie panelen, Michiel Schoonhoven, student bouwkunde
- 42 Drie panelen, Ton Algra en Jan Samsom, stedenbouwkundige en beeldend kunstenaar
- 43 De hangende tuinen van Lombok, Guido van Loenen en Stefan La Grand
- 44 Overbruggen, Margriet Los (*nagekomen en zonder jurybeoordeling*)

## **'Lombok Beach, een heel eigen plein op een heel eigen plek'**

*Boekje met voorstellen en referentiebeelden*

*Gert-Jan de Jong, ARC2 architectuurstudio*

Deze inzending geeft een eigen invulling aan het Masterplan. Een gebouw schermt de Kanaalstraat af van het plein. Aansluitend aan dit gebouw ligt een marktplein. Dit plein gaat over in een aantal golven die richting de Leidsche Rijn bewegen. De Belvédèregolf om te kijken, met er onder een café-restaurant. De Terrasgolf om te drinken en een bootje aan te leggen. De Cultuurgolf met een pergola en een podium. Een Watergolf om op te rusten en een Speelgolf voor kinderen en skaters. De golven worden aan oost- en westzijde afgesloten door promenades. Een plein om aan te wonen en te werken, om te winkelen, te spelen en te ontspannen.





- *'Mooi, gedurfd en compleet uitgewerkt plan. Haakt aan op verschillende schaalniveaus: de stad, Lombok en het Centraal Station. Het voegt een plein met een nieuwe identiteit toe aan Lombok én aan de stad, met de Leidsche Rijn als identiteitsdrager. Het ontwerp biedt Lombok een bijzonder plein voor haar specifieke multiculturele kenmerken. Het biedt Lombok een prachtige ruimte die het nu niet heeft.*
- *Geweldig plan, spetterend, origineel vormgegeven. Ambitieuze functie-invulling voor het plein met die verschillende sferen en functies. Sterk concept met de diverse golven, gerelateerd aan functies, water en verbinding. De sfeergolven zijn erg ambitieus en verassend. Het is een mooi idee dat goed en zorgvuldig is uitgewerkt. De 'zones' verbinden op een fysieke en mentale manier.*
- *De uitvergroting van het water en het strand zijn zeer uitnodigend en prikkelend. Het ziet er bovendien fantastisch uit. Wel (te?) erg op de zomer gericht. Het is een plan met een grote belevingswaarde.*
- *Maar het moet niet te stevig worden. De functie van het gebouw op de achtergrond is niet duidelijk en dat gebouw is niet mooi. De cultuurgolf is een goed idee dat is gericht op de multiculturele samenleving. Maar verstopt je de kwaliteit van de culturele golf achter het gebouw? Het glazen gebouw past niet bij het water.*
- *Kritiekpunt is ook de kwetsbaarheid van het ontwerp, zowel op het gebied van veiligheid als van het beheer. Het gaat om complexe ruimtes en fraai materiaal. Duurzaam onderhoud kan dan kostbaar worden. Ook worden nog wel vraagtekens gezet bij de verbinding naar de stad.*
- *De inzending wordt een wat gelikt en saai bureauplan gevonden, waarin niet goed is nagedacht over de veiligheid, speelplaatsen, skatebanen en het water.'*



## 'De stad als kracht'

Twee posters met plattegronden, sfeerbeelden

Job van Schuppen en Benny van der Plank

Een inrichtingsplan voor het plein dat aansluit bij en past binnen het Masterplan. Het Lombokplein wordt een stadsplein, dat een markante positie inneemt en waar verschillende stadsdelen samenkomen. Het Lombokplein is schakel én scharnierpunt. Het nodigt uit tot verblijven. Een kleinschalige mix van wonen, werken, winkelen en horeca, goede zitclusters en ruimte voor ontspanning langs het water. De Leidse Rijn wordt benut als historische vaarroute. Het plan geeft advies over een bijzondere verharding en de kwaliteit van het straatmeubilair en doet een voorstel voor sculpturenbeeld de 'Poort van Lombok'.

# LOMBOKPLEIN

## De stad als kracht

Maart 2004

**1 Poort van Lombok** Drie statige beelden van 12 meter hoog vormen de markante entree naar Lombok en zijn de blikvangers van het plein.

**2 Vaarroute met historie** Het Lombokplein vormt het vertrekpunt van een vaarroute per kano of waterfiets door de historische binnenstad.

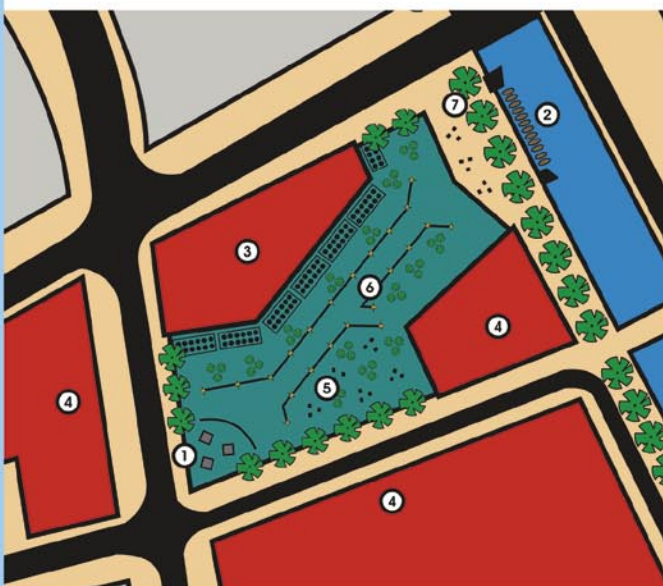
**3 Internationale horecaplint** Het multiculturele karakter van Lombok en Utrecht komt tot uiting in een plint met horecagelegenheden uit verschillende landen.

**4 Wonen, werken, horeca en winkelen** Een kleinschalige mix van functies langs de randen versterken de identiteit van het plein.

**5 Groene zitclusters** Kleine clusters van banken en stoelen zorgen voor een aangename setting, waar men kan bijpraten, kletsen en elkaar ontmoeten.

**6 Bijzondere verharding en straatmeubilair** Het plein krijgt een warme en gezellige uitstraling door sfeervolle verlichting, betegeling, boomkorven en afzetpalen.

**7 Stedelijke rust langs de Leidse Rijn** Langs het water van de Leidse Rijn kan men ontsnappen aan de hectiek van de stad en wandelt men langs fraaie boombeplantingen.



## Plein van Lombok, Plein van de Stad

**Het Lombokplein**; een nieuw plein voor Lombok en Utrecht! Een stadsplein dat een markante positie inneemt en waar verschillende stadsdelen samenkomen: een multiculturele woonwijk, een stationsgebied van internationale allure en een historische binnenstad. De *'kracht van de stad'* komt tot uiting op het Lombokplein! Het plein legt verbindingen in de stad; een scharnier tussen de Kanaalstraat en de Leidse Vaart, een springplank naar de binnenstad met een knipoog naar het waardevolle verleden van de stad. Het Lombokplein is ook plein waar plek is voor samenkomst. Een schakel in de stad die uitnodigt voor verblijf. Mensen komen hier bij elkaar voor een praatje onder het genot van een hapje en drankje of om bij te komen van de drukte van de stad.





- *'De kracht van het plein wordt precies goed getypeerd: een krachtige en veelzijdige schakel tussen twee delen van één geheel. De stad en het plein als kracht, als een prettige verbinding van historie met de nieuwe stedelijkheid. Een helder en eenvoudig plan met veel potentie. Het is een kleinschalig plan en de geleding ervan spreekt aan. De inrichting en het programma voor de voorzieningen van en aan het plein zijn goed gepresenteerd. De menging van wonen, werken, winkels en horeca is aardig.*
- *Een leuke, open gedachte, de stad als kracht. Er is goed gelet op de toegang, met de poort van Lombok en het water als de belangrijke aandachtspunten. De inzending geeft een goede analyse en duidelijke aanleidingen voor de identiteiten die het plein kan aannemen. De oriëntatie op het water en het haventje zijn leuk, maar niet te. De sculpturen van de 'Poort van Lombok' zijn sterk en prachtig, vormen een markant punt en werken als een soort welkom extra uitnodigend.*
- *Maar er is twijfel over de bruikbaarheid (van de inrichting en functies) van het plein. Het is ook een wat saai plan, meer een programma eigenlijk nog, dat beter vertaald en ingevuld kan én moet worden. Het plan vonkt gewoon (nog) niet genoeg. Ook de uitwerking met de planten en banken is saai en in dit ontwerpstadium ongepast. Het geheel is prima toegankelijk.'*

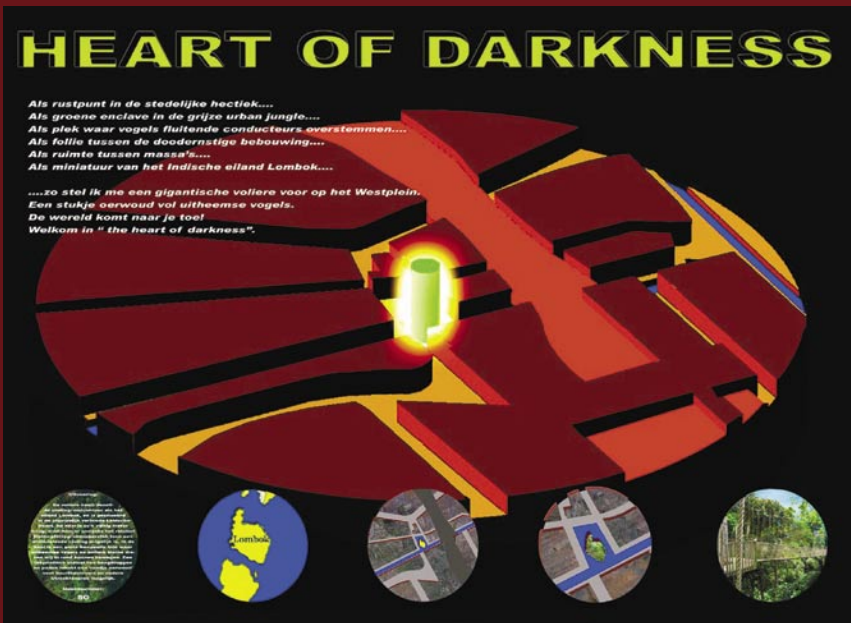


## **'Heart of Darkness'**

Paneel

Marc Polman

Deze inzending geeft een geheel eigen invulling aan het Lombokplein. Op de plaats van het plein is de Leidsche Rijn verbreed tot een haven. In de haven ligt een gigantische voliëre in de vorm van het Indische eiland Lombok. Een oerwoud vol uitheemse vogels, een rustpunt in de stedelijke hectiek, een groene enclave in de grijze 'urban jungle'.

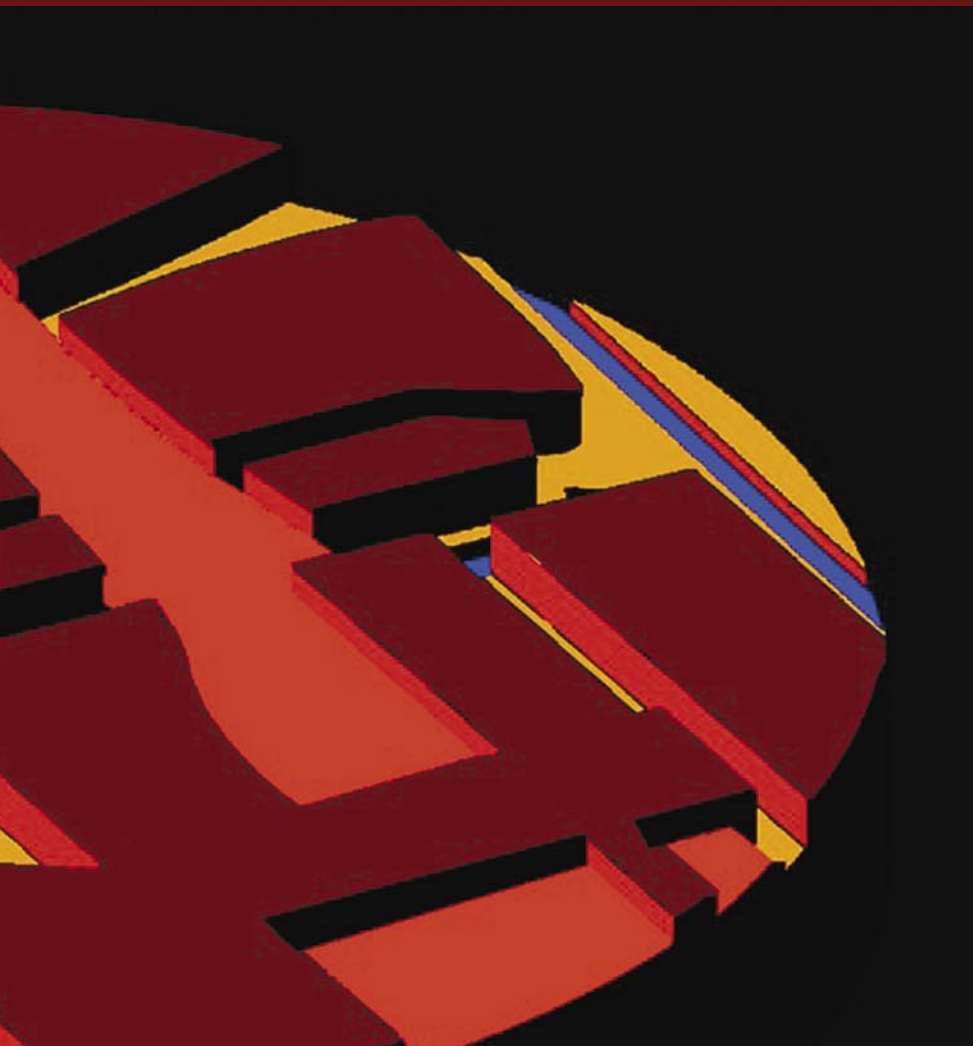


***Als rustpunt in de stedelijke hectiek....  
Als groene enclave in de grijze urban jungle....  
Als plek waar vogels fluitende conducteurs overstemmen....  
Als follie tussen de dooierstige bebouwing....  
Als ruimte tussen massa's....  
Als miniatuur van het Indische eiland Lombok....***

***....zo stel ik me een gigantische voliëre voor op het Westplein.  
Een stukje oerwoud vol uitheemse vogels.  
De wereld komt naar je toe!  
Welkom in " the heart of darkness".***



- *'Er is door de jury lang gediscussieerd over welke inzending de meest originele is. Zoveel hoofden, zoveel zinnen. Bij vrijwel elke inzending had een jurylid iets dergelijks elders al wel eens eerder gezien. Origineel hoeft echter niet hetzelfde te zijn als 'nog niet eerder vertoond'. Een oorspronkelijk toepassing van, variatie op of uitwerking van, mag zeker ook origineel heten.*
- *Het lijkt erop dat de negatieve beleving van de huidige, maar ook de toekomstige situatie de creatieve bron voor dit bijzondere idee is geweest. De wijk, de stad, de sporen zijn zwaar en zwart en somber. Het idee voor een gigantische voliëre met veel vogelgefluit vrolijkt de buurt en de omgeving op.*
- *Het biedt weliswaar geen enkele oplossing voor het Westplein, maar het is prachtig bedacht en gemaakt. Het idee verrast. Daar denk je op zo'n stedelijke plek niet gauw aan. Waarom géén voliëre die plaats biedt aan vele vreemde en kleurrijke vogels? Met een vette knipoog van de jury. Indien er meer plein was overgebleven, zou de inzending mogelijk een andere betekenis en waardering hebben gekregen.*
- *Er is in de jury wel intens gesproken over de titel van de inzending. Die is niet origineel, maar afkomstig van Joseph Conrads boek 'Heart of Darkness' over imperialistische gruweldaden van België in Congo.'*



## 'Proef Lombok'

Maquette met flyer

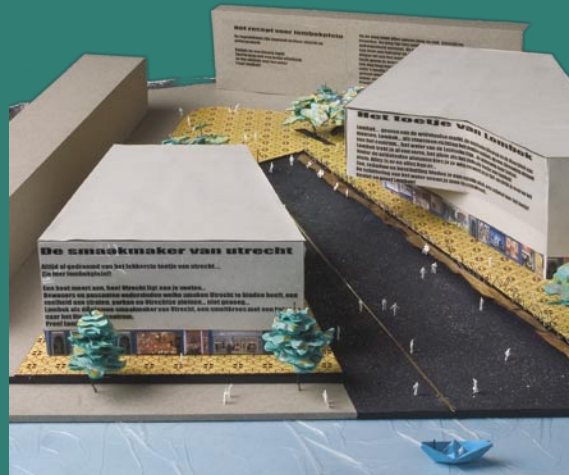
Arda van Helsdingen, Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten

Deze inzending gaat uit van en past binnen het Masterplan. Altijd al gedroomd van het lekkerste toetje van Utrecht..... Zie hier het Lombokplein. De nieuwe smaakmaker van Utrecht. Het recept voor het Lombokplein: eenvoud en kleur, uitzicht en geborgenheid. Langs de randen van het plein is er ruimte voor de markt. Op de zwarte tong, die afloopt naar het water bruist het van activiteit. Langs de rand is ruimte om te zitten en te ontspannen op de 'elfenbankjes' met uitzicht op het water. Een stroom sprankelend water over de tong maakt het af.



- 'De creatie van een groot nieuw plein waar evenementen kunnen plaatsvinden staat centraal. De grote overzichtelijke pleinruimte verbindt op een heldere en goede manier de verschillende randen in het gebied. Looplijnen worden niet dwingend vormgegeven, waardoor de bezoeker zelf zijn routes kan uitstippelen. De open ruimte wordt als een echt plein vormgegeven. De openheid en flexibiliteit zorgen voor een goed beheersbaar en multifunctioneel plein. De creativiteit van de (wijk) ondernemer en de verschillende wensen van de gedifferentieerde bewoner van Lombok, kunnen hier in elk jaargetijde prima uit de voeten.
- Door het plein hellend aan te leggen richting de Leidsche Rijn, vormt het plein een subtiele schakel tussen Lombok en het centrum. De verlaging van 'de tong' richting de Leidsche Rijn, tot op kadeniveau, geeft een interessante ruimtelijke beleving. Dat is een vindingrijk idee, maar de uitvoering is erg kleurloos. De elfenbanken zijn lumineus gevonden.

- Proef Lombok staat voor eenvoud en kleur. Erg mooie en poëtische inzending, die gericht is op smaken en proeven. De maquette is fraai en ziet er overzichtelijk en verzorgd uit. Het is een bruikbare inzending, een wervelend, toegankelijk en aantrekkelijk gepresenteerd stedenbouwkundig plan.
- Helaas is de omringende architectuur en functie invulling nauwelijks of niet bij het hele plan betrokken en uitgewerkt. Dat maakt de verwevenheid met en de inbedding in de omgeving minder sterk en helder.'



## et toetje van Lombok

ok... geuren van de oriëntaalse markt, de exotische kleuren en de diversiteit aan  
 en. Lombok... als stapsteen richting het drukke station, op een steenworp afstand  
 et centrum... het water van de Leidsche Rijn... de waterweg naar buiten.  
 ok trekt je al van verre, het plein als het delicate toetje van Lombok!  
 r de oriëntaalse platanen kies je je weg en meet je je tijd en strijk je neer op het  
 Alles is er en alles kan er...  
 chaduw en beschutting bieden je een unieke plek, een schotel voor het toetje!  
 hivering van het water neemt je mee in een droom...  
 t en proef Lombok!





## 'Etalage Lombok'

Doorzichtige kubus met tekst, sfeerbeelden, haiku's en een miniatuur

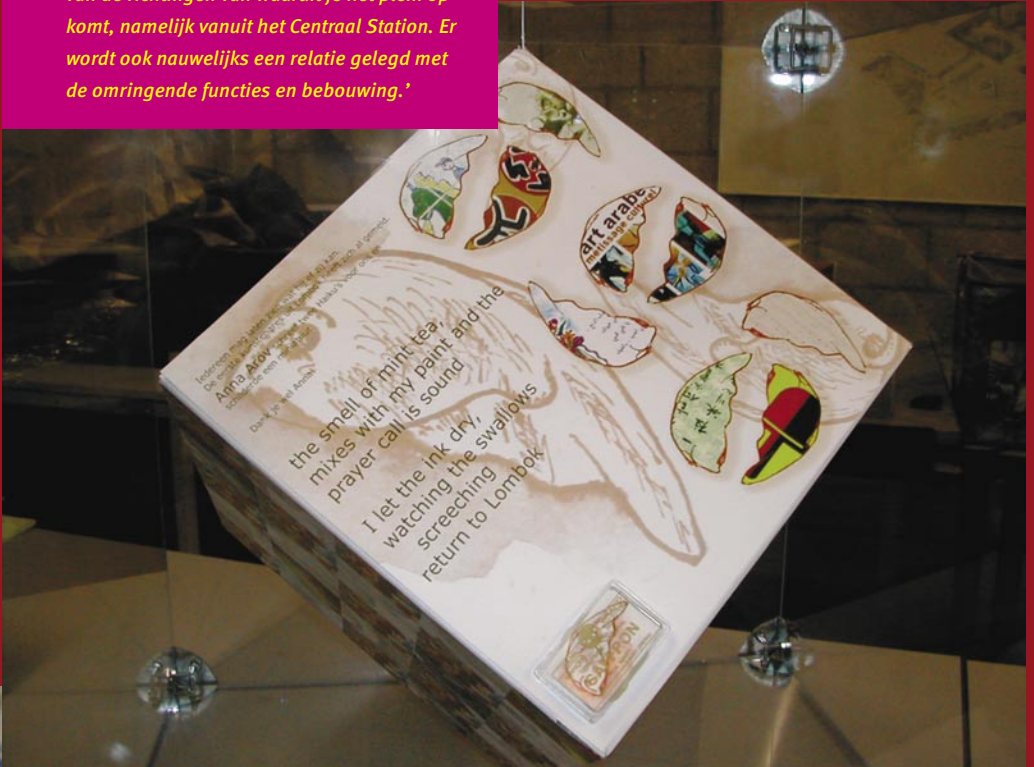
Ronald van der Heide, Lisette Boonen, Marjanska Leeuwerik, Anneke Jepma, Pascalce Vonk-Minke, Jan Voskens en Anna Arov (special guest), Grontmij

Deze inzending geeft een invulling van het plein en past binnen het Masterplan. Het Lombokplein wordt de etalage van Lombok. Op het plein komen glazen kubussen. Een deel hiervan wordt gebruikt als tijdelijke expositieruimte, een voortzetting van de huiskamerateliers in Lombok. De andere worden automatieken voor snacks, boeken, gedichten, et cetera. Eén kubus wordt gevuld met beeldschermen. De kubussen kunnen verzin- ken in het plein. Ook komt er ruimte voor optredens op het plein.



## 5 De meest verzorgde inzending

- *'Leuk idee waarbij kubussen specifiek Lomboks kunnen worden ingevuld. De uitwerking van het idee in de presentatie is met zorg en liefde gedaan. Het is een prachtige presentatie die het voorstel poëtisch en treffend beschrijft en verbeeldt. Overtuigend zijn de gedichten, verhalen, tekeningen, et cetera die in zichzelf nu al een illustratie geven van het concept, van de bedoeling en van de mogelijkheden.*
- *Het is een origineel en uniek idee. De kubussen zijn voor iedereen bedoeld en mogelijk ook voor iedere bewoner en ondernemer toegankelijk. Dat schept ruimte en aandacht voor diversiteit, voor anders dan anders. Het voorstel is toegankelijk en open, géén overkapping is een pré. De uitleg is helder en het is echt iets voor een plein.'*
- *De inzending heeft weinig relatie met het water en is eenzijdig georiënteerd op één van de richtingen van waaruit je het plein op komt, namelijk vanuit het Centraal Station. Er wordt ook nauwelijks een relatie gelegd met de omringende functies en bebouwing.'*

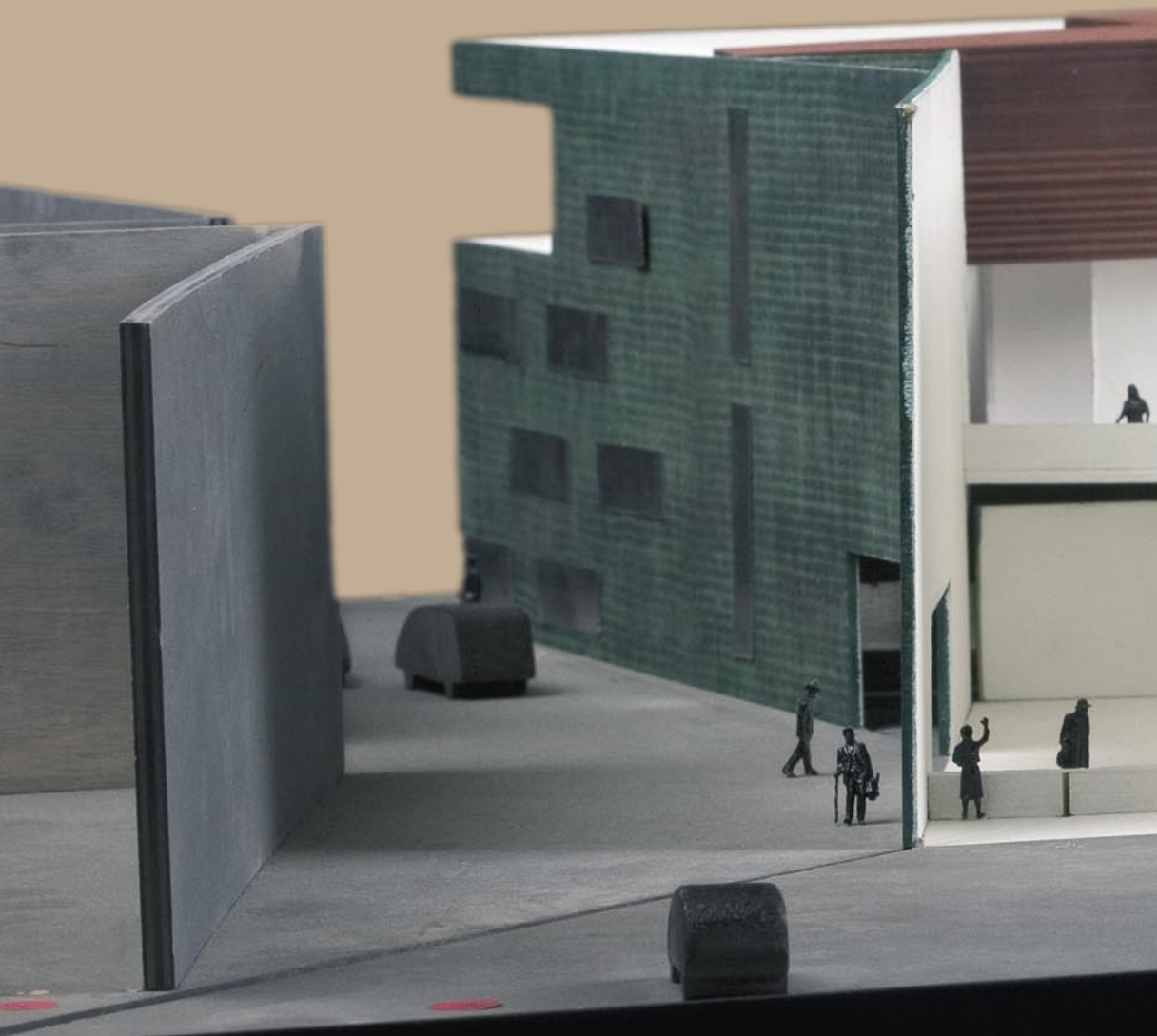




## *Maquette en panelen*

*Charlotte Ernst, architect*

Deze inzending is een reactie op het Masterplan, waarin te veel openbare ruimte is voorgesteld. Het voorstel is het Lombokplein te bebouwen volgens de structuur van Lombok, met ruimte voor verschillende functies. Op het plein ontstaat een soort kasbah, met een binnenplein en kleine pleintjes en plekjes op verschillende niveaus. De patio is toegankelijk en tegelijk besloten en veilig.



## Winnaar van de aanmoedigingsprijs

- *'Een deel van de jury is zeer enthousiast over de verrassende en interessante benadering van de opgave om een plein te maken. Vanwege de afwezigheid van kenmerken waar een plein aan moet voldoen, is als oplossing gekozen om een gebouw te maken dat deze kenmerken (gedeeltelijk) wel bezit. Een gebouw met publiekstrekkers als de moskee en diverse winkels, supermarkten en andere voorzieningen. De pleinruimte wordt mooi ingevuld en wordt als het ware onderdeel van een bouwblok dat is gericht op het multiculturele Lombok. Hierdoor ontstaat een nieuw concept voor openbare ruimte, die de Kop van Lombok een specifieke herkenbaarheid geeft.*
- *Mooi, spannend, verrassend. De structuur van Lombok doorzetten is goed. De verbinding tussen binnen en buiten is okay. Een stedelijk, compact plan. Een kleinschalig en vooral niet te groot plein, een plan met de juiste vragen en uitgangspunten. Het geeft een goede verbinding met Lombok. De moskee is op een goede plaats neergezet.*
- *Dit is echter één van de inzendingen die binnen de jury veel discussie oproept. Andere leden vinden het helemaal geen goed plan. De openbare ruimte verdwijnt en Lombok heeft al zo weinig lucht. Het plan is benauwend, te gesloten en niet in de omgeving ingebed. Het is erg weinig des Lomboks! Het is een gemiste kans op meer ruimte. Er komt te veel druk op dit plein en dat maakt het onveilig. Er gaan onduidelijke en stille hoeken ontstaan, waar gangs en andere problemen kunnen ontstaan.*

*De poging om het tot een multicultureel plein te maken is te eenzijdig, door er alleen een moskee neer te zetten. Dat geeft teveel nadruk op de Islam. De moskee is niet voor iedereen toegankelijk en dat maakt het ook geen openbare plek. Het is een idee dat niet gaat werken.*

- *Een ander minpunt is dat het water er niet bij is betrokken. Erg on-Nederlands. Jammer. Plein en water horen bij elkaar en moeten een plezierig geheel gaan vormen. Dit plan staat met de rug naar het water.'*





## 7 'De stadsoase'

Twee panelen met plattegronden en gevelaanzichten  
Guus Cladder, architect

Geeft een eigen invulling aan het Masterplan. Het Lombokplein als stedelijk gebied. De bedrijvige, kleinschalige sfeer van Lombok met winkels, kleine bedrijvjes, cafés en woningen wordt doorgezet op het plein. Stadssoase: rustpunt, plek van ontspannen en genieten. Het gebied nodigt uit tot verblijven, maar is tegelijkertijd looproute tussen Lombok en centrum.



- 'Stedenbouwkundig een aardige oplossing, maar architectonisch wat minder.'

## 8 Fotocollage

Digna van de Put

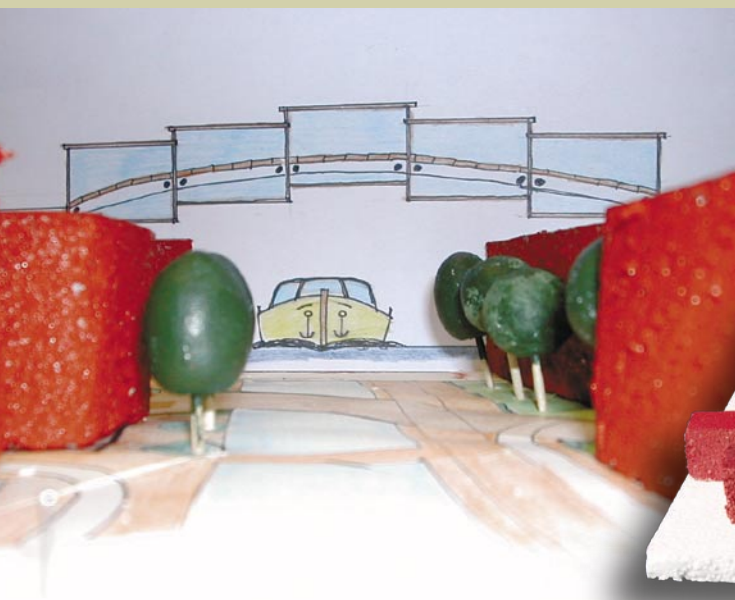
Deze panoramafoto geeft de huidige situatie op het Westplein weer. Hier aan zijn mensen en honden toegevoegd. De straat is bedoeld voor mens en dier om daar te kunnen wandelen?



## 9 Maquette en twee detailtekeningen van brug en lichtmast

Johan Valk

Gaat uit van het Masterplan en werkt het plein verder uit. Tussen de rode gebouwen slingert een route met daarin een traverse over de Leidsche Rijn. Stenige pleinruimte met wat groen en bomen.



- 'Dit ontwerp ziet er zo mooi uit dat het wel voor zichzelf moet spreken, zo zonder uitleg en legenda.'
- Keurig uitgewerkt plan. Vooral de brug over de Leidsche Rijn. De bebouwing wordt niet goed verklaard.'







## 10 'Het Grote Plein van Spel en Verplaatsing'

Paneel met foto, gedicht en steekwoorden en een spel met kaarten  
Bas van der Touw, CARGO d.i.c.

Door het spel te spelen - iedere gebruiker van het plein kan er aan deelnemen - worden mensen uitgenodigd om na te denken over verplaatsing en over de inrichting van het plein. Er zou een plein moeten komen voor alle mensen, met internationale allure en karakter. Zet zich af tegen het Masterplan, want dat biedt weinig nieuws.

- 'Het idee van een spel en verplaatsing is leuk en de gedachte dat een doorgangsweg tot kracht gemaakt kan worden spreekt aan. Mooi gedicht, filosofisch karakter. Dat iedereen zijn eigen spel kan verzinnen en daarmee meehelpt aan de inrichting is laagdrempelig en kan aansluiten bij de diversiteit van de wijk. Vergt wel veel creativiteit, maar past goed bij het glazen kubussenidee en het tapijtidee.
- Het ontwerp zet zich niet af, maar geeft een aanzet om binnen de aanwezige karakteristieken - grootstedelijkheid en verkeersdruk - tot een oplossing te komen.
- Het idee van een spel om de contacten op een plein te vergroten is een leuk uitgangspunt. Mobiliteit is een goed thema. Alleen komt de eigenlijke indeling van het plein nauwelijks naar voren. Ook niet door het spel te spelen. De uitwerking van dit idee mist overtuigingskracht.'

## 11 '16 Palmtrees'

Vier panelen in boekvorm  
Lars Veenboer, landschapsarchitect

Deze inzending is een uitwerking voor de openbare ruimte passend binnen het Masterplan. Op het Lombokplein ontmoeten verschillende werelden elkaar. Het plein moet een exotisch en levendig worden met palmbomen in grote bakken. Ook zijn er kassen, waardoor ook 's winters gebruik gemaakt kan worden van het plein. Eén van de kassen is een grote zandbak voor kinderen. Het plein wordt betrokken bij het water van de Leidsche Rijn.



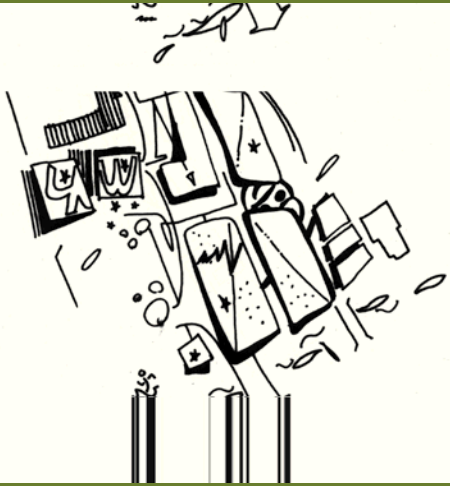
- 'Zand, strand, water en palmbomen: wie wil dat niet in de stad. Aansprekende uitvoering: je ziet het voor je. Het vlonderidee is ook goed.
- Leuk bedacht, mediterrane karakter. Leuk bedacht ook de aangedragen 'footloosheid'.
- Samen met het havenidee het origineelste ontwerp, simpel en helder neergezet. Sluit ook aan bij de diversiteit in de wijk, juist ook door de flexibiliteit. De beweging van de palmbomen, de zomer- en winteropstelling en de aanpassing aan de verschillende functies die een plein kan hebben, spreken aan. Het beantwoordt aan criteria als veiligheid, aansluiten bij het gebied, belevingswaarde en laat het plein het plein.
- Erg leuk gevonden. Een tropisch en vrolijk idee dat toch als een Nederlands plein kan fungeren. Vooral de kassen dragen goed bij aan de bruikbaarheid van het idee en de inrichting van het plein.
- De palm als icoon voor Lombok.'



## 12 'Ruimte voor Lombok'

Boekje met schetsen voor het Westen  
Marco de Rover

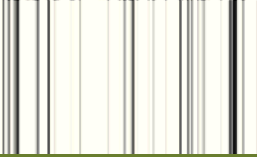
Deze inzending geeft een geheel eigen invulling aan het Lombokplein. Het idee is om de openbare ruimte die vrijkomt op het Westplein terug te geven aan het dichtbebouwde Lombok. Er wordt ruimte gemaakt voor recreatieve functies. Deze worden samengebracht in een glazen colosseum. Ook wordt een markante kop van Lombok voorgesteld bij de Kanaalstraat met voorzieningen als een nieuwe moskee en een supermarkt.



MEETGEWES OUBESTEKEN (MUELLA PARK).  
HET IDEE IS OM DE WIJK DEZE RUIMTE 'TERUG TE GEVEN' OP  
DE KOP VAN DE KANAALSTRAAT EEN PLEIN TE REALISEREN WAAR  
VERSCHILLENDE RECREATIEVE FUNCTIES DE RUIMTE KRUGEN, VAN-  
DAAR: RUIMTE VOOR LOMBOK

### RUIMTE VOOR LOMBOK

WANNEER JE DE WIJK LOMBOK IN VOORVLICHT BEZICHT, ZIE JE DAT  
DE WIJK TOT DE NOK TOE IS VOLGEBOUW. ER IS WEINIG TOT GEEN  
OPENBAAR VERBLIJFSGEBIED ALS PLEINEN OF PARKEN. HIERVOOR  
MUSTEN BEWONERS HET KANAAL OVER (PARK OOK IN AL) OF DE



- 'Eenvoudig, helder. Ruimte teruggeven aan een volgebouwde wijk.
- Sober en helder gepresenteerd idee, dat toch heel compleet is! Glazen colosseum met diverse functies die diverse groepen kunnen aanspreken sluit aan op de diversiteit in de wijk. De heldere en begrijpelijke verwoording van het plan is een verademing om te lezen en te bekijken. Knappe prestatie om met zo weinig materiaal zo iets duidelijk neer te zetten.
- Compleet, helder en prettig.
- Er wordt een leuk plan geschetst. Ook de argumentatie voor het gebruik van een schets is erg sterk. Ruimte voor verbeelding - ruimte voor Lombok.
- Helaas werken de tekeningen en teksten niet altijd voldoende samen om ontwerpend echt te overtuigen.'

## 13 'Multiflex'

Boekje met stedenbouwkundig plan en ontwerp voor de openbare ruimte, inclusief programma en sfeerbeelden van verschillende momenten in het jaar  
Rob de Waard, Ivo Südmeier en Arno Janson, landschapsarchitecten, Nieuwland Advies

Multiflex geeft een geheel eigen invulling aan het Lombokplein. Het Lombokplein wordt getypeerd door de begrippen: multifunctioneel, flexibel, intensief ruimtegebruik, toneel / podium / tribune. Er wordt onderscheid gemaakt in een bovenplein - urban plaza, geeft een basis voor een veelheid van activiteiten - en een benedenplein - pocketplaza, besloten en aan het water.



Muzikaal Lombok

- 'Diversiteit: verschillende functies, activiteiten, seizoenen. Goed om druk gebruik van het plein te stimuleren. Uitvoering wel wat heftig.
- Verzorgde, mooie presentatie van professionele kwaliteit. Gericht op ruimtelijkheid en flexibiliteit van de inrichting van het plein die aanspreekt. Door het plein met trappen in te richten en de wisselende decors kan het goed aansluiten bij de diversiteit van de bewoners.
- Zeer goed doordacht en uitgewerkt. Er is goed naar het verkeer gekeken, zowel naar voetgangers als naar fietsers en motorverkeer. De ondergrondse parking is een prima idee, evenals de brugverbinding en de glazen voorzieningengebouwen. Er ontstaat veel en aangename ruimte door het stedelijke patroon van de aangrenzende bebouwing.
- Jammer dat het verzonken plein juist aan de waterkant ligt en er daarom geen zicht op is vanaf het water en vice versa. De verplaatsbaarheid van het meubilair is in de praktijk kostbaar en onpraktisch. Het meubilair krijgt na verloop van tijd toch een vastgeroeste plek (denk aan de Neude). De impressies van het plein door middel van postkaarten is leuk gevonden.
- Zonder duidelijke uitspraken toch een compleet beeld.'

...ker komen, en waar een sfeervol  
...zomer, herfst  
...en feesten  
...en gezien worden  
...en wandelen  
...in spelen  
...park(en)

...maken, en waar een ingetogen  
...zomer, herfst  
...in festiviteiten  
...en zijten  
...en wandelen  
...plein!

**Urban Plaza:** activiteit & beweging  
karakteristiek voor het grote bovenplein

**Pocket Plaza:** variëteit & flexibel karakteristiek  
voor het besloten binnenplein

**De Promenade:** ontspanning op het strand  
lang de promenade van de (witte) Rijk, in  
sfeer van plekken in binnen langs het water

**Pleinopgang/Tribune:** inactief en enkel  
opgangen vanden de Urban Plaza die  
gebruik kunnen worden als tribunes  
zittende

**De Gebouwen:** transparantie & functioneel  
gebruik in de architectuur. Via de gebouwen  
de ondergrondse parkeergarage bereikbaar

**Stedelijke omgeving:** omlijsting van het plein  
met bebouwen en voorzieningen in de plein van de  
omgeving

**De Leidende Rijk:** waarvoor passeren het plein  
kussen ballingebied en stadscentrum, aanleg-  
plaatsen ontwerpen het dynamische karakter

**PROGRAMMAONDERDELEN**  
het Lombokplein wordt omzooind door 3 beervolumes. De plint van deze gebouwen zijn invuld  
het detailhandel en horeca-bezettingen en bieden toegang tot de boven gelegen appartementen



## 14 'Lombok dag- en nachtmarkt'

Kijkdoos

Livina Tummers, Grontmij

Het Lombokplein als oogappel van de multiculturele samenleving. De sfeer wordt uitgedragen door een veelheid van mensen en gewoonten. Trefwoorden zijn: geur en kleur, exotisch, gezellig, voor kopers, kijkers en nieuwsgierigen, regelvrij gebied.

- *'Superleuk idee, verrassend uitgewerkt. De presentatie is in al zijn eenvoud overtuigend. Gewoon leuk, druk, gezellig. Het lijkt in deze inzending ook sociaal heel veilig om dag en nacht marktactiviteiten te hebben. Feestelijk en zonder regels.'*
- *'Kleurrijk door de producten, door de mensen en door het gekleurde materiaal van de dakconstructie. Zeer levendig door de functie als dagmarkt. Leuke rommelige en kleinschalige tegenhanger van Hoog Catharijne. Ruimte voor particulier initiatief.'*



## 15 'De kleur is niet het verschil, het verschil is de kleur'

Schilderij

Sven E. Gutker de Geus

Tekst op de achterzijde: Dit doek is de verbeelding van het nieuwe Lombokplein. Je ziet de nieuwe gebouwen, de fietspaden en de kleur. Het plein staat open voor alle mensen. Hierbij is de kleur niet het verschil, het verschil zorgt juist voor de kleur. Dit doek is een kunstwerk op zich. Ook kan het als kerkraam gemaakt worden; een raam waarbij de kleur niet uitmaakt.

- *'Mooi schilderij, Mooi motto.'*



## 16 Schets

Kees Berger

Geeft een eigenzinnige invulling aan het Lombokplein. De tunnel onder het Lombokplein vervalt, de doorgaande wegen buigen af voor het plein (Vleutenseweg-Daalsetunnel en Croeselaan-Graadt van Roggenweg). Het Park Plaza Hotel en de Lange Hagelstraat worden afgebroken en hiervoor in de plaats komt een park in Engelse landschapstijl. Langs de Leidse Rijn is ruimte voor een strandje.

- *'Zeer origineel: Leidse Rijn strand, geweldig en onhaalbaar. Enig in zijn soort. Twee hotels afbreken voor een buurtstrand is niet niks!*
- *'Een erg rommelig plan. Wel een statement dat het hotel moet worden afgebroken. Een strandje zou een aanwinst zijn.'*



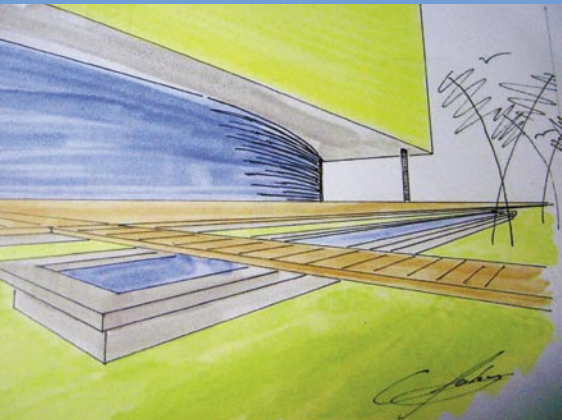


**17** *Boekje met stedenbouwkundige schetsen en globale inrichtingsideeën voor het plein*

Christiaan Faber

Deze inzending geeft een invulling voor het Lombokplein binnen de kaders van het Masterplan. Lombokplein staat voor gezelligheid, veiligheid en ontspanning. Er is ruimte voor winkels, werken en wonen.

- 'Een plan waarbij goed naar de omgeving is gekeken, maar dat toch weinig aantrekkelijks te bieden heeft.'



SMAAK

ONTDEKKING

HARD VERSUS ZACHT

BESTEMMING

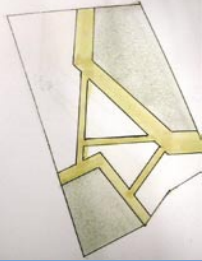


CHARME

UITSTRALING

GEZELLIGHEID

VEILIGHEID

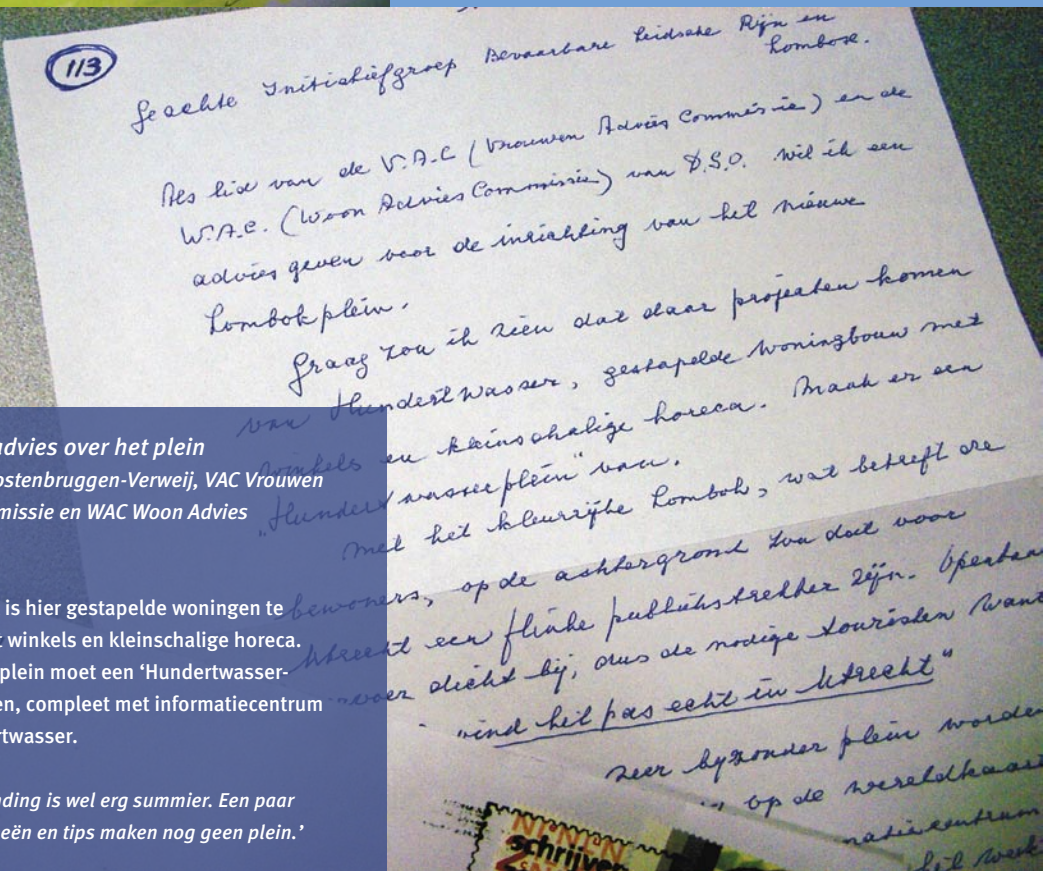


**18** *Brief met advies over het plein*

Dicky van Vostenbruggen-Verweij, VAC Vrouwen Advies Commissie en WAC Woon Advies Commissie

Het voorstel is hier gestapelde woningen te bouwen met winkels en kleinschalige horeca. Het Lombokplein moet een 'Hundertwasserplein' worden, compleet met informatiecentrum over Hundertwasser.

- 'De inzending is wel erg summier. Een paar losse ideeën en tips maken nog geen plein.'



**19** *MICK Museum voor Islamitische Cultuur en Kunst*

Paneel

Roger Alwart en Jan Roothart, kunstenaar en architect



Deze inzending geeft een geheel eigen invulling aan het plein. Nu eens geen winkels en cafés, maar het MICK: het museum voor islamitische cultuur en kunst. Een bijzonder gebouw met openbare en publieke functies, zoals een bibliotheek, het wijkbureau, een internetcafé, een buurthuis of podium. Het MICK voegt iets toe aan de omgeving en het plein. Het MICK is de motor en tegelijk het verbindend element. Het MICK is een duidelijk gebaar als antwoord op de overgang tussen het kleinschalige Lombok en de kolossale plannen voor het stationsgebied.

- 'Zinnvolle, krachtige en originele oplossing en functie voor de bebouwing aan het plein. Daarmee is ook de beperking van de inzending gegeven.'





## 20 'Tapijt voor Lombok'

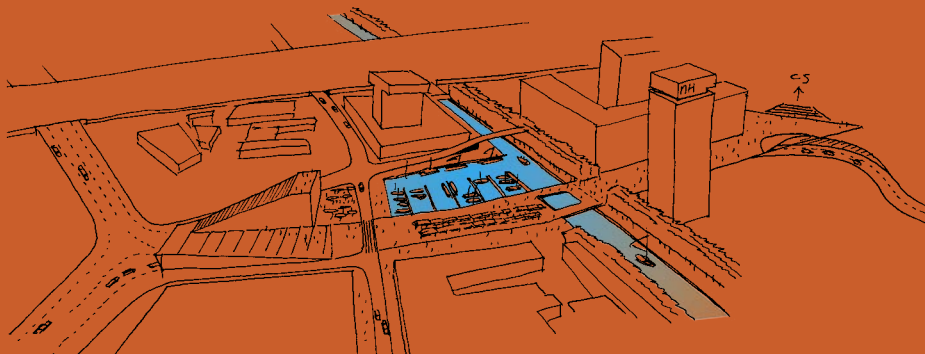
Boekje met schetsen en toelichting

Frank Vonk

In deze inzending is de bebouwing op en rond het Lombokplein die in het Masterplan gepland is, verwijderd. Het voorstel is het plein te vervangen door een haven(tje). Hierdoor wordt de Leidsche Rijn beter benut. Het echte plein schuift op richting het Park Plaza Hotel. Het 'Tapijt voor Lombok' maakt een verbinding tussen het station en de Kanaalstraat. De pleinruimte krijgt een decoratieve invulling, waarbij oosterse tapijten de inspiratiebron zijn. Dit tapijt biedt ruimte voor een exotische markt.



- *'Het is een helder en fris plan, dat mooi en verzorgd gepresenteerd wordt. Door de relatie van het plein met het centraal station te ontwerpen als pleinruimte, ontstaat er een goed toegankelijk plein. Het is bruikbaar voor bewoners, je kunt er als het ware met je auto pronken op een Perzisch tapijt en het plan legt een sterke relatie tussen het station en Lombok. Het tapijt-idee is heel leuk. Een haventje of steiger is ook een goed idee. Het plan is veilig door de open verbindingen en door het ontbreken van overkappingen. Eenvoudig en helder.'*
- *De relatie van het plein met de water- en met de auto-infrastructuur zorgt voor een optimale verknoping met de omgeving. Toch verzwakt dit de relatie tussen Lombok en het centrum en de potenties die hieraan verbonden zijn. De maatvoering klopt ook niet. Het zou goed zijn als elke wijkbewoner er zijn bootje zou kunnen aanleggen en het haventje niet yupperig wordt. Maar de haven wordt wel erg groot en er wordt door het tekenen van zeilschepen een vaarverbinding gesuggereerd die niet waargemaakt kan worden. Ook wordt een marktprogramma op het tapijt voorgesteld dat niet realistisch is. Het zijn te grote ruimten die leeg zullen komen te staan. De inzending geeft geen echt plein. Het plan is niet scherp en krachtig genoeg.'*



## 21 'Make Utrecht a greener City'

Maquette

Emma Stichting, Leonard Kater

Deze inzending geeft een geheel eigen invulling aan het Masterplan en is met de Stichting Emma door een groep jongeren uit heel Europa gemaakt. Bij het ontwerp van (een deel van) het stationsgebied moet ecologisch verantwoorde stedenbouw worden toegepast. Architect Hundertwasser is hiervoor de inspiratiebron. Kenmerkend begrip: goede architectuur is onzichtbare architectuur. Het Westplein wordt weer in het sociaal culturele leven opgenomen. Het plein moet een ontmoetingplek worden. Daarvoor is een complex van gebouwen en tuinen ontworpen. Er komen studentenflats, kantoren en een sportcomplex voor de studenten en anderen. De daken zijn groen zijn en behoren tot de publieke ruimte. Het vormgevend principe voor dit ontwerp is de waterdruppel.

- *'Het ecologische uitgangspunt wordt consequent doorgevoerd. Deze visie geeft ook een heel andere vormgeving. Aansprekend zijn: daken gebruiken als publieksruimte en de combinatie wonen / recreëren (sociaal veilig).*
- *Het brengen van veel 'groen' tussen twee 'rode' delen spreekt aan. De presentatie is jammer genoeg enigszins slordig.*
- *Een compleet ontwerp, helder uiteengezet, mooie maquette en aansprekende druppelfilosofie. Impliciet is de diversiteit van de wijk er in verwerkt, door te denken aan de verschillende functies die het plein moet hebben. Oranjerieën, cultureel druppelgebouw, studenten en kantooreenheden, groene daken.*
- *Kortom: het kan heel aantrekkelijk voor bewoners worden. Leuk als de kantoren gericht zijn op de kleine ondernemers uit de wijk en dus betaalbaar zijn. Ondanks de gebouwen heeft het plan toch een open karakter, waardoor veiligheid niet in het geding komt.*
- *Een groener dan groen plan. Door de kleine pleinwanden wordt de ruimte niet goed afgesloten en zal het een tochtig groen plein worden. Een meer stedelijk plein zou beter aansluiten bij het gebied. Als mooie utopie is het wel heel krachtig.'*



## 22 'Lombokplein - wat is dat?'

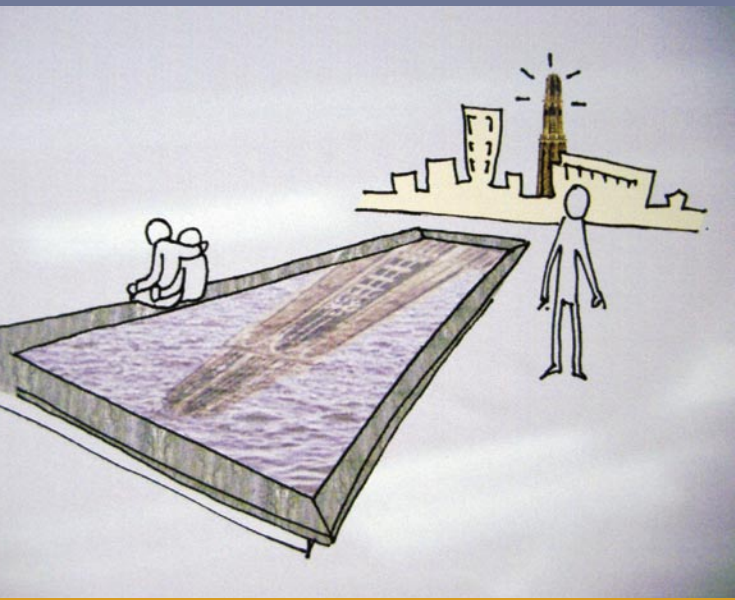
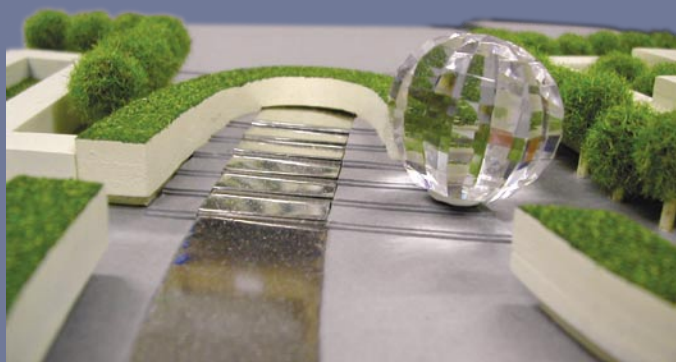
Maquette van stedenbouwkundig concept met boekje ter toelichting

J.M. Dalmeijer

Geeft een geheel eigen invulling aan het Lombokplein. De woonblokken zijn anders gerangschikt dan in het Masterplan en de tunnel wordt gecombineerd met parkeergarages. De pleinwand volgt het tunnel-tracé. Een opvallend element is dat de tunnel zowel overdag als 's avonds ook bovengronds zichtbaar is. Het dak van de tunnel is doorzichtig. Overdag is er dus daglicht in de tunnel en 's avonds is het licht in de tunnel bovengronds zichtbaar. Het plein wordt bescheiden bebouwd, met veel ruimte voor plein en groen.



- 'Verzorgd en mooi weergegeven en ook verwoord als 'mijn droom'. De jury had graag gezien dat er wat meer woningen waren toegevoegd en dat de volumes anders waren gerangschikt. De tunnel heeft wel een dusdanig effect, dat er een rustig en bruikbaar plein ontstaat. Een goed doordacht plan met een uitstekende weergave van de gedachte. Het plan wijkt lekker eigenwijs af van het Masterplan.'



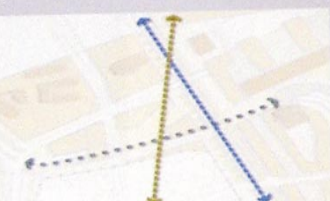
- 'De pleinlijnen zijn een origineel en leuk idee. De inbreng van bewoners staat bij deze inzending centraal en daarmee impliciet ook de diversiteit van de wijk. Bewoners gaan namelijk zelf de invulling doen. Dat geeft veel mogelijkheden voor een mooie, gevarieerde en kleurige uitvoering. De materialen zijn inzichtelijk gemaakt, de grotere objecten iets minder. De uitvoering is stemmig. De inzending is verzorgd aangeleverd, met een heldere uitleg. Het is een bruikbaar idee.'
- 'Maar de reikwijdte van de inzending en van de ingreep is wel beperkt. Het is eigenlijk meer een idee voor een bestaand plein, dan een idee voor een nieuw te ontwerpen plein.'

## 23 'Lijn in het plein'

Twee posters

Hilke Floris en Ronald van der Heide, landschapsarchitecten

Deze inzending gaat uit van het Masterplan. In het plein zijn verschillende soorten lijnen onderscheiden: stadslijnen en pleinlijnen. Er zijn drie belangrijke stadslijnen: de zichtlijn naar de Dom, de ondergrondse verkeersverbinding en de Leidsche Rijn. Daarnaast zijn er pleinlijnen: routes voor fietsers en voetgangers. Iedere lijn kent zijn eigen inrichting en materialen. De basis voor dit alles is eenvoudig maar chic materiaalgebruik.



zichtlijn naar de dom: watertafel



ondergrondse verkeersverbinding: zit / speel elementen



24 **Maquette voor en schilderij van een beeld**  
Ilonka du Pree



Het beeld wordt circa 10 meter hoog en van doorzichtig materiaal gemaakt. Er lopen lichtbuizen door. Hierdoor ontstaan verlichte poorten, die toegang geven tot verschillende delen van de stad. In het midden staat één zuil die het hart van het Lombokplein vormt en die met zijn lichtstraal de verschillende stadsdelen omarmt.



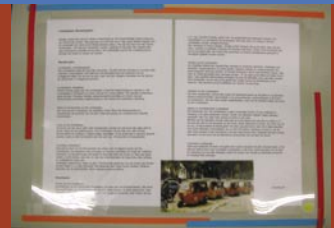
- *‘Aardig idee, maar niet overtuigend en geen pleinoplossing.’*

25 **‘Lombok, Wereld(s)plein’**

Poster

Yzette van Kooij

De inzending gaat uit van het Masterplan. Het Lombokplein moet een werelds plein worden waar diversiteit en kwaliteit voorop staan. Werelds plein als ontmoetingsplaats met een kleurrijke en warme uitstraling. Wereldplein vanwege de horeca met verrassende keuken, winkeltjes met marktachtige uitstraling en speeltuin. Het Lombokplein is een trekpleister met een wekelijkse markt, themamarkten en evenementen. De hoogbouw waar woningen en kantoren gevestigd zijn, krijgen een moderne uitstraling.



- *‘Lombokplein als wereldplein presenteert een aantal bruikbare ideeën, die afgestemd zijn op de verschillende doelgroepen en aansluiten op de bewonersparticipatie, wat goed te realiseren is op deze locatie. Met goed beheer blijft het plein toegankelijk. Leuke functies, goed omschreven en een aantrekkelijke kleinschaligheid. Vooral de invoering van tuc-tuc als alternatieve oplossing voor het openbaar vervoer op korte afstand is leuk bedacht en zal het plein een kleurrijke en gezellig drukke uitstraling geven, als het er van komt natuurlijk.’*



26 **Maquette**

Sandra Beenen en Anne-Jo Visser

Deze maquette laat een invulling van het plein zien die past binnen het Masterplan. Het Lombokplein wordt volgens een fraai patroon ingericht als marktplein, de verschillende culturen van Lombok zijn zichtbaar. De bestrating krijgt oosterse motieven. In de gebouwen worden kleinschalige winkels, horeca en bedrijvigheid gevestigd. De maquette is aan de buitenzijde behangen met zakjes geurige kruiden.



- *‘Geur en kleur geven een eigen indruk van de toekomst van het Lombokplein. Vooral het effect van de bestrating valt bij de jury in de smaak. De kruidenbultjes maken dit de meest geurende inzending. Er is veel tijd aan besteed door iemand die er lol in heeft om met simpel materiaal een verzorgde inzending te maken. Kleurrijk, oosters en fijn besloten. Jammer dat het plein zich niet naar het water keert.’*



## 27 'Lombokplein'

Floppy met Powerpointpresentatie

Daniëlle du Maine, Irene Smith, Enoc da Costa, Yvonne Ooms en David Galesloot, ROC Recreatie Utrecht

Deze inzending is een uitwerking van het Masterplan. Het plein is een activiteitenplein. Centraal element op dit plein is een grasveld met friettent, dat in de winter omgebouwd wordt tot schaatsbaan. In de winter verdwijnt het gras onder de grond, zoals ook bij het Gelredome gebeurt. Om het er altijd zonnig uit te laten zien, krijgen de eet- en drinkgelegenheden de vorm van strandtenten. Ook aan een podium dat in de grond kan zakken is gedacht. Elke dag van het jaar is er wel wat te doen op dit Lombokplein.



- 'Het plein klopt goed. De activiteiten het hele jaar door houden het plein levendig. Zowel een podium als een rustveld zullen veel gebruikt gaan worden, mits de rest van het plein ook goed is ingericht.'

## 28 'Lombokplein....een wÉreldplein'

Floppy met Powerpointpresentatie

Mustafa Gormez, Hanae Gritite, Sara Jafar, Muazzez Kilic en Soumia Machroui, ROC Recreatie Utrecht

Deze inzending is een uitwerking van het Masterplan. Belangrijke elementen voor de invulling van het plein zijn: een draaibaar restaurant met verschillende internationale keukens, een aanlegsteiger voor rondvaartboten, bestrating in de vorm van het eiland Lombok, kunstzinnige zitelementen en vlaggenstokken uit verschillende landen.

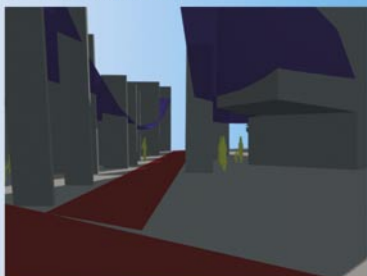


## Lombokplein, Utrecht



Het plein gezien vanaf het fietspad -langs de Leidsche Vaart komend uit de wijk Leidsche Rijn-

De toegang tot het plein aan de kant van de Leische Vaart.



## 29 CD-rom met drie posters en filmpje

Joost van der Waal

Het gaat hier om een uitwerking van het Masterplan. Het Lombokplein is een verblijfsplein, de poort tot Lombok. Het plein wordt door een diagonaal fietspad in tweeën gedeeld. Aan beide zijden van dit fietspad wordt het plein overdekt met tentdoek. Hierdoor ontstaat de sfeer van één grote kraam. Schotten (met mogelijkheid voor reclame) langs het fietspad delen de ruimte in.

- 'De ingrediënten voor een succesvol plein zijn benoemd en mooi gevisualiseerd. Er ontstaat letterlijk en figuurlijk ruimte. Niet heel verrassend, wel effectief.'



## 30 'Lombokplein, verblijf voor groot en klein'

Maquette

Arja de Bes, Marleen Oostrum, Isabel Overeem, Frank Revier en Kimara van de Weier, ROC Recreatie Utrecht

Deze inzending is een invulling van het Masterplan. Aan alles is gedacht: een appartementencomplex met woningen van heel eenvoudig tot heel luxe, een winkelcentrum met parkeren boven de winkels en een activiteiten-centrum (bowlingbaan, klimmuur, lasergame). Het plein wordt ingericht met een fontein voor de gezellige sfeer en met een kinderboerderij. Aan het water zien we een restaurant en een aanlegsteiger voor rondvaartboten. Zelfs aan een bushalte en afvalbakken is gedacht.

- 'Mooie maquette-presentatie, spreekt aan door open karakter, waarbij Lombok het centrum niet buitensluit. De inzending is eenvoudig te begrijpen. Het is vrij compleet, aan alles is gedacht, ook aan de broodnodige kinderboerderij in de wijk. Het sluit aan op de verschillende doelgroepen in de wijk. De bovengrondse parkeergarage is goedkoop, lelijk en op dit plein ook geen oplossing. Hoewel het natuurlijk prachtig is dat de auto's niet op straatniveau hoeven te parkeren. Dan toch maar ondergronds parkeren, al is dan de veiligheid weer een zorgpunt.
- Het idee van een bazaar is een passende oplossing voor een plein in Lombok, maar de winkelkeuze is wel erg matig gekozen en doorsnee. De kinderboerderij is al enkele tientallen meter verderop te vinden bij molen De Ster. Het zou wel leuk zijn als hiermee een groene verbinding gemaakt zou worden.'



## 31 'De poort van Lombok'

Boekje met geschilderde schetsen en toelichting  
Maarten van de Meer

Deze inzending geeft een heel eigen invulling van het Westplein. Het plein vormt de nieuwe Kop van Lombok. Bebouwing omarmt het plein en schermt het af van de rest van de stad. De belangrijkste verbinding van Lombok met de binnenstad wordt overspannen door bebouwing, waardoor een poorteffect ontstaat. De sfeer van de Kanaalstraat wordt doorgezet onder galerijen. Ook wordt een daktuin met speelplaats aangelegd met een oosters uiterlijk.



## 32 'Lombokplein, de poort van Utrecht'

CD-rom

Team 31, Arcadis

Het moet radicaal anders dan in het Masterplan wordt voorgesteld. Het Lombokplein en omgeving wordt een driedelig superplein: drie pleinen met elk een eigen functie vormen samen de poort van Utrecht. Het Smakelaarsveld krijgt een groene en blauwe invulling. Poppodium Tivoli komt op het Lombokplein en het Croeseplein wordt een people-transferium. Er is vrij uitzicht onder het spoor door. Mensen brengen het plein tot leven.

- *'Het thema is goed bedacht. Het verbinden van meerdere activiteiten is wat een plein meerwaarde geeft. De inzending schetst een eigenzinnige invulling met drie pleinen, die met elkaar te maken hebben en gericht zijn op de diversiteit van de Lombokbewoners en de stad. Er is veel ruimte voor variatie. De inzending is globaal en vraagt om nadere uitwerking om aan kracht en betekenis te winnen. Het concept is wellicht bruikbaar om greep te krijgen op grootstedelijk relaties en sferen.'*

Van Westplein via Lombokplein tot Poort van Utrecht



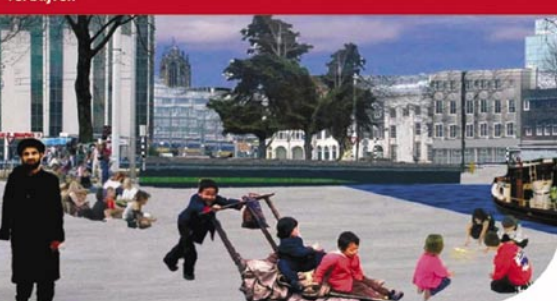
Concept



Lombokplein: Poort van Utrecht

- Breuk naar binnen plein
- Toest als publiektransferium (voor naar tram en met overland)
- Toegang langs het water, smakelaarsveld en naar aan de stad

Verblijven



Lombokplein

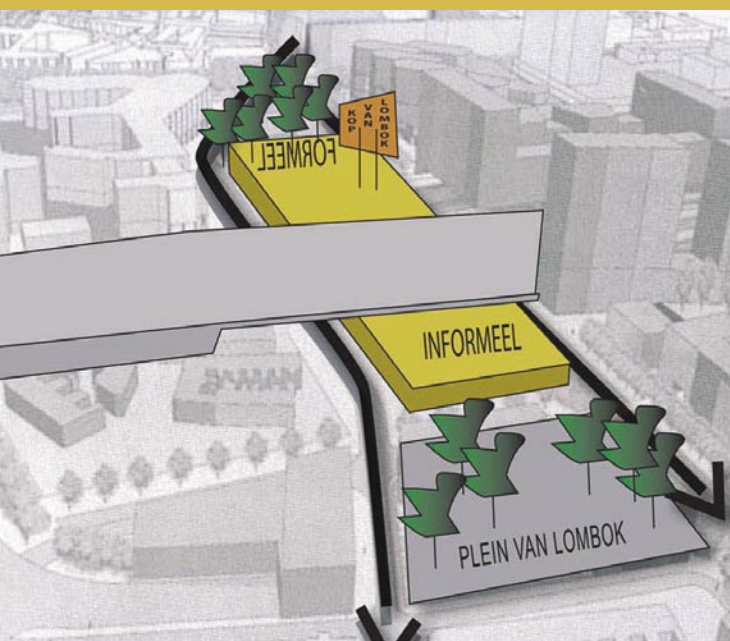
- Tivoli
- Diverse markt
- Trappen aan het water
- Eet-tenjes uit alle windsteken
- Almere aan de kade
- Bankjes op het plein

Verbinden



Smakelaarsveld

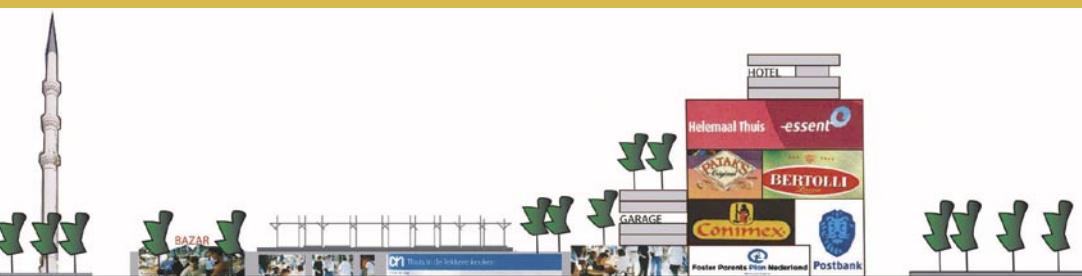
- Varen over de Leidse Rijn
- Fietspad langs het water
- Wandelin naar de stad of naar huis
- Spoor op palen: een lange lichte brug in plaats van twee donkere tunnels



## 33 'De Box van Lombok' Paneel

Wolbert van Dijk en Mirella Schout, stedenbouwkundig architecten

Deze inzending geeft een geheel eigen invulling aan het Lombokplein. De Kanaalstraat en de Leidse Rijn vormen een verbinding onder het spoor door. Tussen deze twee routes wordt 'De Box van Lombok' geplaatst, een gebouw met winkels en uitgangsmogelijkheden dat de routes begeleidt. Aan de kant van de binnenstad is de sfeer formeel, de sfeer van de Singel. Aan de kant van Lombok is de sfeer informeel, de sfeer van een multiculturele wijk. Het plein is een open plein met verblijfsfuncties.



- *'Het benadrukken van de mogelijkheid om een goede relatie te maken in twee stromen tussen de stad en Lombok is interessant. De waarde van deze ontwikkeling voor het Lombokplein is echter onderbelicht.'*
- *Goed uitgewerkt, historie erbij betrokken. De box is een aantrekkelijk en leuk idee.'*



34 **Herbouw 'De Utrecht'**

Beschrijving van een totaalvisie  
Maarten Rigter

Centraal in de visie staat dat het voormalig gebouw 'De Utrecht' wordt herbouwd aan de zuidkant van het Lombokplein in plaats van het geplande moderne gebouw. In 'De Utrecht' is ruimte voor een grandcafé met terras aan de Leidsche Rijn en voor openbare functies als het wijkbureau, de bibliotheek en een hotel. Het Lombokplein wordt een ontmoetingsplaats voor velen en krijgt een prachtige aankleding door speciaal vormgegeven straatmeubilair, marmeren tegels, et cetera.

- *'Een terras aan het water is een uitmuntend idee, de herbouw van 'De Utrecht' wat minder. Maar smaken verschillen. De Italiaanse inspiratie voor tegels en trappen lijkt wat ongepast, gezien de keur aan andere culturen waar je uit kunt putten en die beter aansluiten bij de bewoners van de wijk.'*

Een **totaalvisie** voor het plein met daarin:

**De Utrecht naar het Lombokplein**

Voormalig gebouw De Utrecht herbouwen aan de zuidkant van het plein i.p.v. het geplande moderne gebouw.

Met daarbij een wijkfunctie door:

Op de begaande grond een **grandcafé** met **terras op het zuiden aan de Leidsche Rijn**  
Op hogere verdiepingen een openbare functie zoals:

- wijkbureau
- bibliotheek
- hotelaccommodatie

Met hierbij:

**EEN PRACHTIG AANGEKLEED LOMBOKPLEIN** door:

- Grote gladde marmeren tegels naar Italiaans voorbeeld
- Gebruik ruimte-effect, bomen alleen aan de zijkant plaatsen en het middengedeelte zoveel mogelijk vrij van elementen
- Speciaal vormgegeven straatmeubilair
- Een gebouw aan de Noordkant van het plein dat past bij de Utrechtse klimaat

35 **'Een andere kijk op kunst'**

Boekje

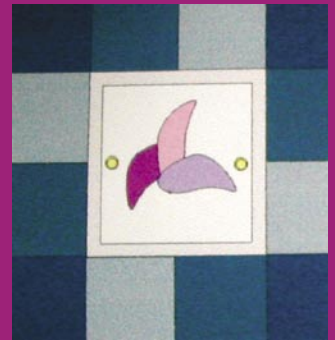
Saskia Spanjersberg en Katinka Pricken

De uitwerking past binnen het Masterplan. Lombok heeft veel aandacht voor verschillende vormen van kunst. Het ontbreekt echter aan een vaste plek om kunst te bekijken en te beluisteren. Verzonken in het plein zitten transparante kubussen die als (tijdelijke) tentoonstellingsruimte dienen. 's Avonds zijn ze verlicht en geven een bijzonder effect. Een podium geeft een vaste plek voor muziek en voorstellingen. Er is ruimte voor de toeschouwers en luisteraars in de vorm van een bloementapijt. Het tapijt loopt op en de drie niveaus worden verschillend ingevuld. Het plein is ook geschikt als marktplein. Op de begane grond van de gebouwen komen twee bazaars.

- *'Het is een aantrekkelijk en levendig idee, een podium en straatartiesten, zeker als het Smakkelaarsveld zijn podiumplek zou gaan verliezen. Goed gedacht ook aan de markt, de kraampjes in de bazaar. Goed uitgewerkt. Maar de jury mist een gedegen relatie met het water en het plein is erg geïsoleerd behandeld.'*

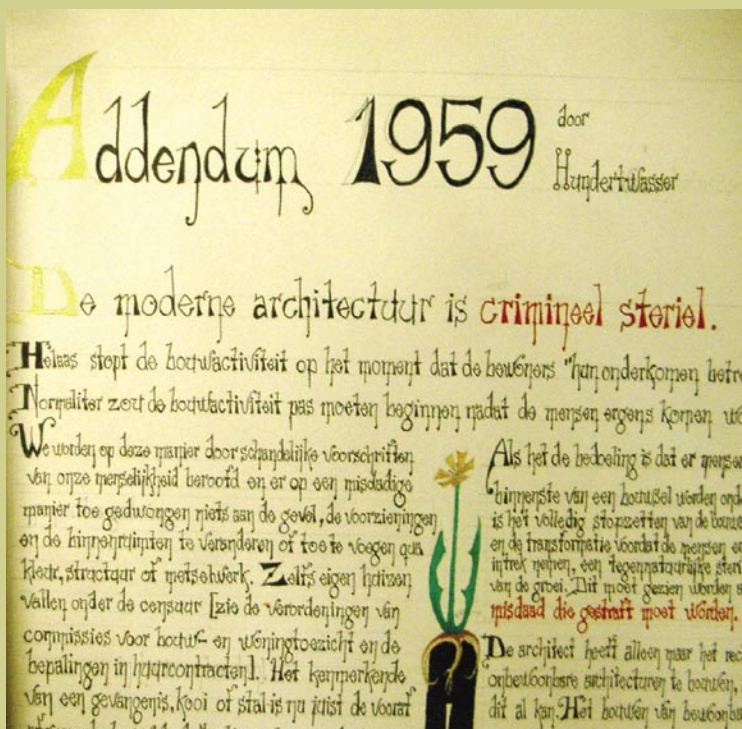
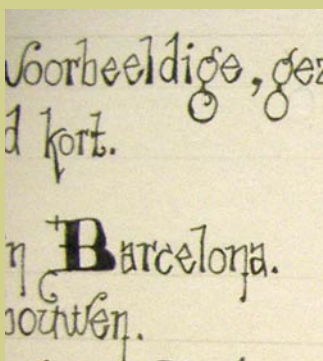


Sfeerbeelden bloementuinen

36 **Poster met statement van Hundertwasser**

Yvette Evertse

'Moderne architectuur is crimineel' is de boodschap van deze inzendings. Bouwactiviteiten stoppen als de mens de woning betreft, terwijl de organische groei juist dan zou moeten beginnen. Woningen worden daardoor gevangenissen. Eerlijke architectuur is de organische groei van een omhulsel om mensen. Er zijn echter maar weinig goede voorbeelden van.



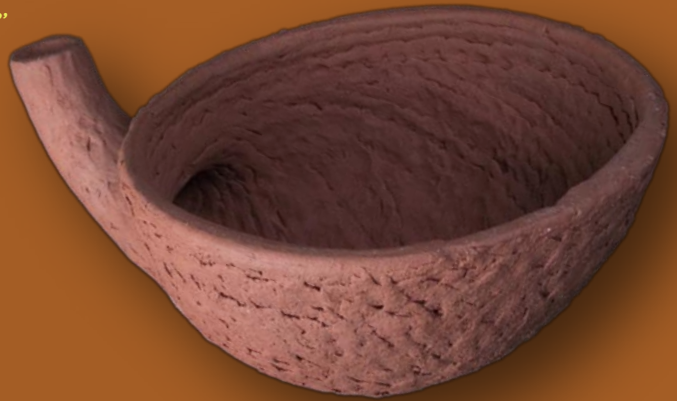
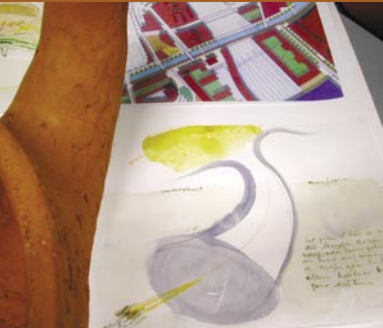
### 37 'Sporen'

Klankschaal, CD-rom met klanken uit Lombok en schetsen  
 Riek Westerhof en Fransje Booi, kunstenaars

De verbinding tussen de wereld onder het maaiveld, met het voortrazende verkeer, en het plein op het maaiveld wordt gelegd. Wandelend langs de Leidse Rijn van of naar het centrum ter hoogte van het Lombokplein, kun je langs een sculptuur, die in een halve cirkel is omgeven door beukenhaag, in het park komen. Je kunt plaatsnemen op de bank en genieten van het klankschap van vogels, kinderen en door de tunnel rijdende auto's.



- 'Iets heel anders. Combinatie van beeld en klank (moeten we nog wel horen). Het idee om de ondergrondse wereld en de bovengrondse met elkaar te verbinden is verrassend. De gekozen methode extra verrassend, namelijk via een audio-relatie. Verbinding van boven met onder. Realiteit van verkeer laten horen en bestaan. Schetsen leuk.
- Schitterend idee! Ik ben totally flabbergasted. Oude wereld, nieuwe wereld. Ondergrondse wereld, bovengrondse wereld. Daarnaast suggereert een hoorn veelzijdigheid ('de hoorn des overvloeds').
- Fraai gebracht, luisteren naar het verkeer dat ondergronds voortraast. En de visualisering door middel van oortjes en een enorme hoorn geeft het idee wel een heel originele draai.
- De inzending is niet echt origineel. De hoorn is in Tate te zien en de CD Klanken uit Lombok is al een jaar of twee oud.
- Kritiekpunt is ook de eenzijdige relatie die er uiteindelijk wordt bewerkstelligd. Voor de gebruiker van de autotunnel valt er namelijk geen profijt te trekken uit het kunstwerk. Is de omgekeerde werking ook denkbaar?'



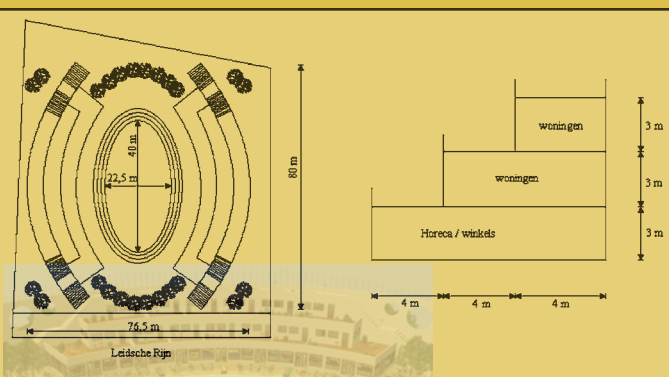
### 38 'Lombok colosseum'

CD-rom  
 Diederik Luttmer



Deze inzending heeft een geheel eigen invulling aan het plein. Het Romeinse colosseum was de plek waar jong en oud, rijk en arm, onderdaan en keizer naar toe kwamen voor vermaak. Door de ronde en trapsgewijze vorm vindt het schouwspel in het midden plaats, voor iedereen goed zichtbaar. In dit geval worden twee partjes van het colosseum tegenover elkaar geplaatst, waardoor een ovaal plein ontstaat. Het ideale plein voor een wijk die bruist. Het plein is kaal, geeft ruimte voor activiteiten. De wanden bestaan op de begane grond uit winkels en horeca, daarboven bevinden zich appartementen.

- 'Lombok Colosseum is als vorm en idee leuk. Het is een grappige oplossing. Maar de inzending heeft helaas slechts een minimale relatie met het water en is een erg in zichzelf gekeerd plan.'

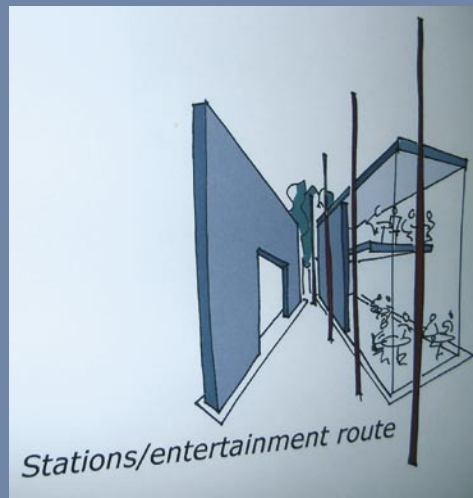




## 39 'Lombokplein - stilstand en beweging'

Drieluik van panelen en boekje met toelichting

Tanja van de Laan



Deze inzending is een uitwerking van het Masterplan. Het Lombokplein is de laatste buffer, de laatste 'stempelpost' voor de binnenstad wordt bereikt. Beweging kent de trefwoorden afremmen, aankomst, oriënteren en doorstromen. Een serie follies op het plein werkt als richtingwijzer. De hoofdstromen worden gemarkeerd door uitgestrekte banken en rijen lantaarnpalen. Stilstand krijgt vorm door een speellijn haaks op de routes en door waterkamers (rustplekken) langs de Leidsche Rijn.

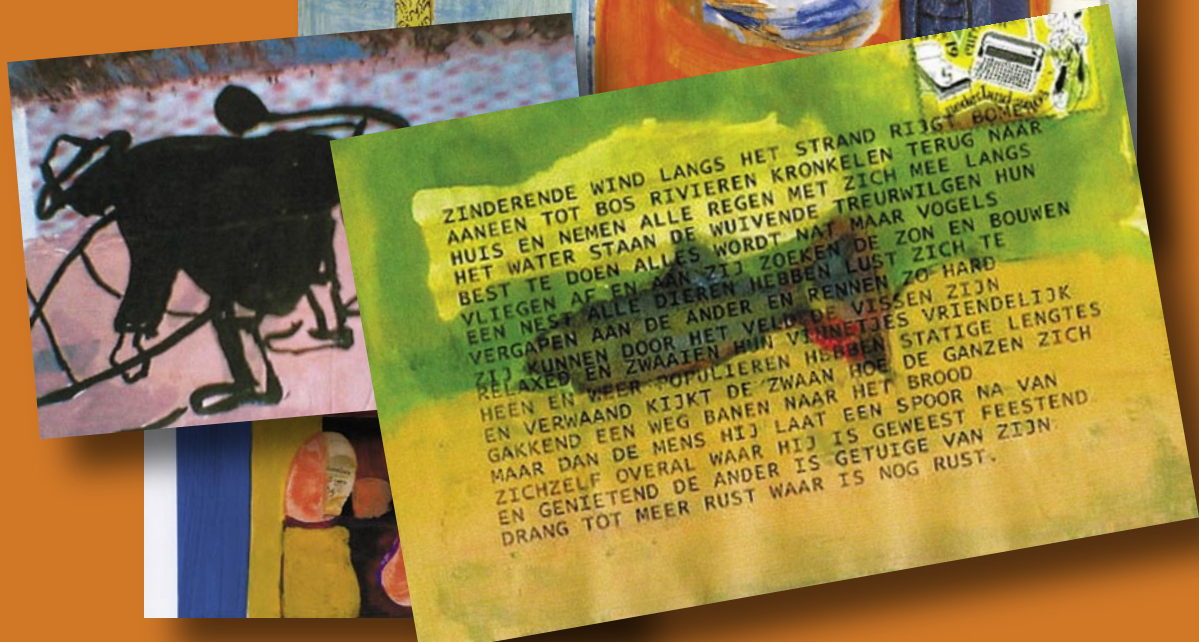
- 'Stilstand en beweging is mooi thema voor dit plein en deze plek. Bij deze inzending kun je zien dat mensen het plein maken. Het is een charmant en krachtig idee met een stedelijk en multifunctioneel / cultureel karakter. De 'waterkamers' en de speellijn zijn heel origineel. Er is een goede aansluiting met de omgeving, met name richting het station.'
- Leuk is ook dat er gebruik gemaakt wordt van follies. Deze aantrekkelijke beelden vormen en goede mix tussen mobiliteit en stedelijke objecten. Het plan straalt eenvoud uit en oogt toch doeltreffend. Moderne architectuur, die een multiculturele invulling en bestemming mogelijk maakt. De inzending biedt met zijn routes naar entertainment en het centrum iets dat bruikbaar en realiseerbaar lijkt, al zijn de routes en verwijzingen wel eenzijdig gericht op recreatie en entertainment.'
- De jury heeft wel enige zorg over het voortbestaan van het plein. De follies en glazen 'kamers' zijn met het oog op gebruik, bestemming en beheer bovendien kwetsbaar. En ondergronds parkeren kan prima, maar dan is veiligheid wel een belangrijk aandachtspunt.'

## 40 Versierde envelop met acht ansichtkaarten

Yvonne van Rooij

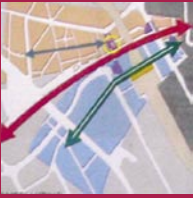
De kaarten hebben de volgende thema's: is kunst het geweten; is geloof vol deemoed; leeft de straat; wordt heftig gedanst; is rust soms ver te zoeken; altijd de menselijke maat.

- 'Erg mooi, poëtisch, kleurrijk, origineel en treffend. Alles wat een stadsplein moet hebben.'



41 *Drie posters met stedenbouwkundige en architectonische uitgangspunten, plattegronden en impressies*

*Michiel Schoonhoven, student bouwkunde*



- *'Dat wat nodig is voor een plein wordt treffend benoemd, zowel in positie als in functies. De uitvoering enigszins is gewoontjes. De inzending heeft mooie functies en dat maakt het tot een bruikbaar plan.'*
- *Onpraktisch dat gras. Dat wordt 's winters platgetrapt door voetballende ploegjes. De zwevende vlonders zijn wel een leuke oplossing aan de Leidsche Rijnkant. Jammer van het verlaagde plein.'*

42 *Drie panelen met plattegronden en sfeerbeelden*

*Ton Algra en Jan Samsom, stedenbouwkundige en beeldend kunstenaar*

**Open Plein**

Naar buiten gericht, grootschalig en gericht op stedelijke beweging.

Nadeel:  
Geen coherente wandvorming, los van Lombok, amorfe ruimtelijkheid

**Pleinruimte met incidentele bebouwing**

Goede routing en diversiteit aan richtingen, podium voor bebouwing

Nadeel:  
Amorfe ruimtewerking, gericht op ruimte niet op ruimtegeleding

Geeft een eigen invulling aan het Lombokplein. Het gebied tussen de Catharijnesingel en Lombok wordt in zijn geheel samenhangend aangepakt. Kenmerkend is de schakeling van pleinen. Het Lombokplein, omsloten door bebouwing is kleinschalig en gericht op Lombok. Het Horecaplein ligt voor het hotel aan de Leidsche Rijn en gericht op de route oost-west. De wanden van de bebouwing versterken de beweging onder het spoor door. De spoorzone wordt gedeeltelijk overbouwd met haaks op het spoor staande bebouwing om de verbinding tussen de binnenstad en centrum te versterken.



- *'Er is goed gekeken naar het hele gebied. De inzending geeft een sterke oplossing met bebouwing over het spoor, die daar haaks op wordt geplaatst. Ook de onderdoorgangen krijgen bijzondere aandacht en worden van zwakke punt omgevormd tot aantrekkelijke punten. De wandvorming benadrukt de verbinding van oost met west. Goed dat de bebouwing aan de Van Sijpesteijnkade bewaard blijft. De architectuur is alleen wel erg klassiek, bijna Krier met een Italiaans tintje. Dat is niet passend voor dit gebied. Dan volgt een ijzersterke pleinanalyse met goede referentiebeelden. Het geschakelde plein is een vindingrijke oplossing met passende aandacht voor de relatie met het water. Een erg leuk voorstel dat verzorgd is uitgevoerd. Bruikbaar om greep te krijgen op de schaal en de opgave.'*



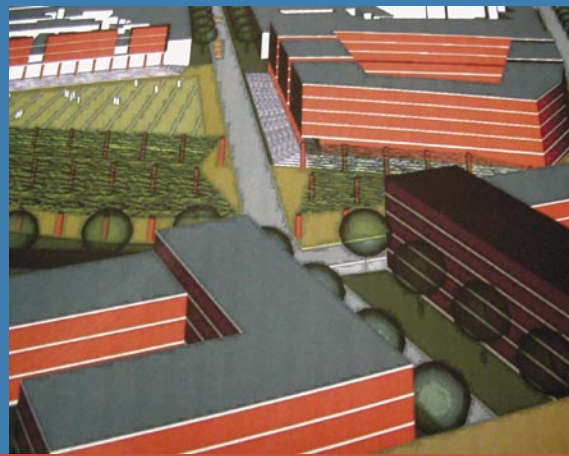
## 43 'De hangende tuinen van Lombok'

Paneel met vogelvlucht en stedenbouwkundige schetsen  
Guido van Loenen en Stefan La Grand

Deze inzending geeft een andere oplossing dan het Masterplan. De trefwoorden van deze inzending zijn: vormen, aansluiten, vernieuwen en beleven. Twee historische radialen worden opnieuw verknoopt, zodat een nieuwe, ronde, Kop van Lombok ontstaat. Het plein wordt levendig doordat winkels en horeca worden doorgezet op het plein. Op het plein is ruimte voor activiteiten. Opvallend zijn de ronde vorm van het plein en de beplanting langs kabels op een groot deel van het plein, de hangende tuinen.



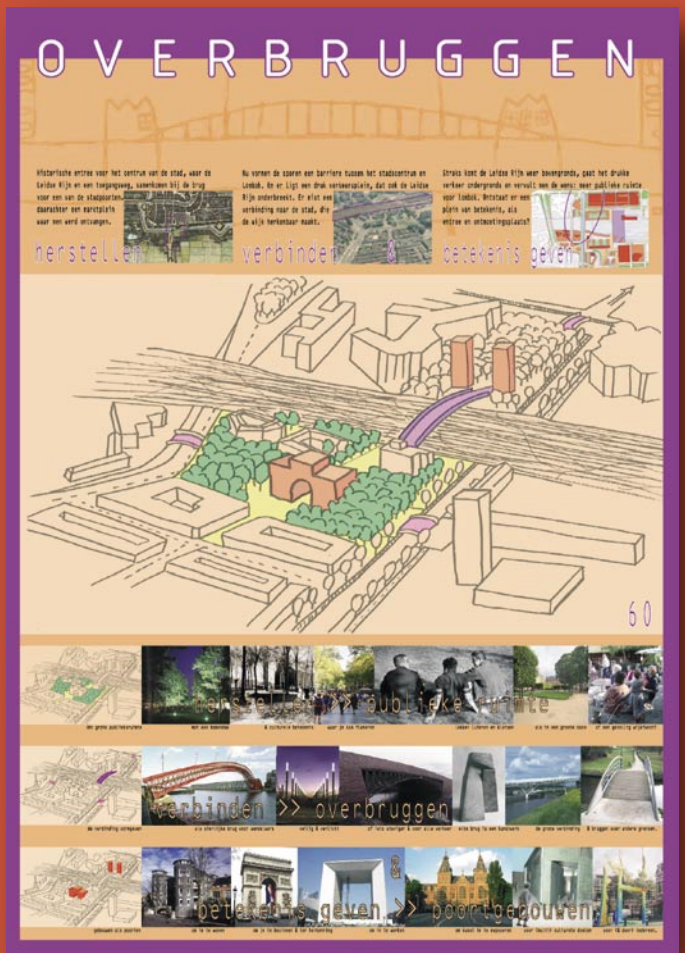
- 'Aansluitend op de omgeving en de belevingswereld. Het plan is goed doorgetrokken naar de kop van de Kanaalstraat. De 'Hangende tuinen' zijn in principe een zeer mooi, groen en vriendelijk idee. Het plan is alleen wel erg beknopt over de inrichting en de aankleding van het plein.'



## 44 'Overbruggen' \*

Twee posters  
Margriet Los

De inzending geeft een heel eigen invulling aan het Lombokplein en omgeving. Aan de hand van drie thema's wordt voorgesteld de historische entree van de stad opnieuw vorm te geven. Het eerste thema is het herstellen van de publieke ruimte, door een parkachtige (markt) plein met een mediterrane sfeer te maken. Het tweede thema is het verbinden van de wijk en de stad door het overbruggen van de sporen met een lichte, sierlijke fiets- en loopbrug. Het derde thema is betekenis geven: voorgesteld wordt aan beide zijden van het spoor herkenbare poortgebouwen te maken, waarin plaats is voor functies als wonen, werken, winkels, horeca en culturele activiteiten.



\* Nagekomen en zonder jurybeoordeling

## **Colofon**

### *Teksten*

Arja Nobel, Giyanti Soekhoe, Guus Haest, Geurt van de Wal

### *Foto's*

Fred Prak, Wendy Kremer, Riek Westerhof (copyright)

### *Vormgeving*

Extra Bold | Grafisch ontwerpers, Groningen

### *Druk*

Grafische Industrie De Marne

### *Oplage*

1.000

### *Uitgave*

Initiatiefgroep Bevaarbare Leidsche Rijn en Lombox

### *Informatie*

[www.lombokplein.nl](http://www.lombokplein.nl)

Utrecht, mei 2004